

Naša anketa

Ste za to, aby Stanovy SZPB limitovali dĺžku pôsobenia voleného funkcionára Zväzu dvomi volebnými obdobiami?

Jozef Pupala, predseda ZO SZPB armádneho generála Ludvíka Svobodu, Čierny Potok: – Treba sa vrátiť k starším stanovám, kde dvojročné obdobie bolo zakotvené. Avšak „nenahraditeľný“ vtedajší predseda Zväzu ho navrhoval predĺžiť až do súčasnej dĺžky.

Takže treba sa vrátiť k pôvodnej dĺžke 2 období. No vrcholom bolo, keď si vtedy pán predseda želal, aby mu o 2 roky predĺžili mandát, aby mal rekordných 20 rokov vo funkcii!

Maroš Čupka, predseda ZO SZPB v obci Šumiac: – Za každého funkcionára v prvom rade majú zodpovedať jeho skutky. Iba tak sa potvrdzuje či je na danú funkciu kompetentný. Na druhú stranu obmena nemusí byť nutne škodlivá a bolo by na mieste, aby sa funkcionári striedali. Otázka skôr znie, koľko rokov by mohla mať funkcia, ako aj to, či napríklad budú mať rozdielne funkcie rozdielny počet rokov.

Posledné slovo však vždy budú mať delegáti zjazdu, ktorí nakoniec môžu stanovy zmeniť po vyskúšaní vhodných kombinácií aj v budúcnosti. Treba však brať na zreteľ, že funkcie na nižších úrovniach je v niektorých oblastiach SR ťažké nahradiť.

Juraj Drotár, podpredseda ÚR SZPB a predseda ObIV SZPB, Žilina: – Nie!

Václav Homišan, predseda ObIV SZPB, Stará Ľubovňa: – Ja osobne som za to, aby Stanovy ...limitovali dĺžku pôsobenia voleného funkcionára Zväzu dvomi, najviac tromi volebnými obdobiami. Aby sa na funkciách predsedov ZO, ObIV a ÚR SZPB vystriedali noví a mladší funkcionári. Keď je človek dlhšiu dobu na funkcii, potom to ide automaticky do stereotypu. My sa potrebujeme prispôbiť každej spoločenskej situácii a výmena starších funkcionárov za mladších by Zväzu kladne prospela.

Ján Kašica, tajomník ObIV SZPB, Zvolen: – Na danú otázku je jednoduchá odpoveď. Ak máme dostatok kádrov v našom zväze, tak určite áno.

Ján Kollár, tajomník ObIV SZPB Levice: – Ja som za to!

Miroslav Geleta, člen výboru ZO SZPB, Partizánske: – Naši členovia súhlasia s ohrozením volebného obdobia a to u predsedu, členov predsedníctva a Ústrednej rady SZPB a tiež prijatia zásady vekovej hranice. Výbor odporúča maximálnu 70-ročnú hranicu kandidovania.

(Pokračovanie na str. 3)

Perlička

Donbas tešia zápchy

Hlava DĽR Denis Pušilin prezradil ruskému prezidentovi Vladimírovi Putinovi, že obyvatelia Donbasu sa tešia z dopravných zápch.

Vysvetlil, že dopravné zápchy sú vnímané ako pozitívne znamenie, ukazujúce, že čoraz viac ľudí sa rozhodlo vrátiť do svojich domovov.

Hlava DĽR tiež uviedol, že príjmy regiónu vlni vzrástli o 28,4 % a tento rok sa očakáva ďalší rast, uvádza agentúra TASS. –r–

Z úcty voči tým, čo položili životy za našu slobodu

Pietny akt polozenia vencov a kvetov k pomníku padlých a umučených v Cetune pri príležitosti 80. výročia partizánskeho boja v tejto obci sa uskutočnil 23. februára 2025. Na podujatie boli pozvaní významní hostia a verejnosť obce Bziniec pod Javorinou, Oblastný výbor SZPB v Novom Meste nad Váhom a ZO SZPB v Cetune.

Hold všetkým padlým partizánom a umučeným obyvateľom tohto kraja prišli vzdať mnohí občania obce a okolia. Práve v ich mene hostí a početné delegácie srdečne pozdravil

Dušan Málik, starosta Bzniec pod Javorinou, miestnej časti Cetuna. Medzi nimi privítal náčelníka Vojenskej kancelárie prezidenta SR genmjr. Ladislava Dohuna, štátnu tajomníčku MV SR Luciu Kurilovskú, generálneho tajomníka Úradu podpredsedu vlády SR Michala Moška, poslanca NR SR a podpredsedu TSK Michala Barteka, podpredsedu TSK a prednostu Okresného úradu Nové Mesto nad Váhom Jozefa Trstenskeho, predsedu SZPB Viliama Longauera, predsedu ČSBS Jaroslava Vodičku, primátorov miest Nové Mesto nad Váhom, Stará Turá, Myjava a Brezová pod Bradlom

Františka Mašlonku, Leopolda Barszcza, Ľubomíra Halabrína a Jaroslava Cirana, syna generála Jozefa Brunovského – Štefana, delegácie Oblastného výboru ČSBS z miest Kyjov a Uherské Hradišče, delegáciu Oblastného výboru SZPB a Zväzu vojakov SR v Novom Meste nad Váhom na čele s predsedom Kamilom Krištofikom, delegáciu Oblastného výboru SZPB Trenčín vedenú Miroslavom Malayom, riaditeľku Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Mesto nad Váhom Michaelu Štefanovičovou, ako aj starostov okolitých obcí.

(Pokračovanie na str. 3)

Trumpova namyslenosť alebo veľkohubosť?

Hlava Ligy bezpečného internetu Jekaterina Mizulina vyhlásila, že slová prezidenta USA Donalda Trumpa o tom, že Rusko pomohlo Spojeným štátom zvíťaziť v 2. sv. vojne, sú pre sovietsky národ výsmechom a rúhaním.

Trump totiž na svojom účte vo vlastnej sociálnej sieti Truth Social vyhlásil, že sa nesmie zabúdať na to, že Rusko pomohlo USA vyhrať druhú svetovú vojnu.

Podľa Mizuliny takéto vyjadrenie z úst amerického prezidenta znie ako urážka. „Dnes som uvidela Trumpov príspevok, dúfam, že po tomto príspevku všetko nadšenie

ľudí skončilo. Vyhlásiť, že Rusko akoby pomáhalo Američanom vyhrať druhú svetovú vojnu, to je podľa mňa jednoducho rúhanie a výsmech nad pamiatkou našich dedov a pradedov,“ vyhlásila a zdôraznila, že sovietski vojaci nikomu nepomáhali, oni si bránili svoju vlasť.

„Môj dedo, ako účastník Stalingradskej bitky, určite nijako nepomáhal Spojeným štátom americkým, on naisto bojoval za svoju krajinu, za svojich príbuzných, za Rusko. Preto sú podobné vyjadrenia mimoriadne pochybné,“ dodala.

(Pokračovanie na str. 3)

Prosba pro-vakcinátora o odpustenie

„Bol som úplne dezinformovaný o nebezpečenstve“ vakcín Covid-19 mRNA, ktoré vraj „lahkomyselne propagoval“ počas pandémie, sype si popol na hlavu anglický moderátor, spisovateľ a mediálna osobnosť, pro-vakcinátor Piers Morgan.

V novom ohromujúcom rozhovore s Tuckerom Carlsonom priznal, že sa nechal oklamať propagandou veľkej farmaceutickej spoločnosti.

Morganova zmena postoja odráža širší trend, kedy sa verejne známe osobnosti, politici a vedci, museli ospra-

vedlniť za propagáciu experimentálnych očkovacích látok, pretože sa objavuje stále viac dôkazov o ich nebezpečenstve.

Kto vie, či by si Piers vôbec kedy priznal svoj podiel na ničení ľudstva, ak by sa mu v dôsledku opakovaného očkovania a posilňovania mRNA nevyvinul syndróm získaného zlyhania imunity (VAIDS)?

Kedy Slovensko pomenuje a postaví pred súd osobnosti, ktoré týmto zničujúcim očkovaním uskutočňovali genocídu nášho obyvateľstva?

Vladimír Mikunda, hovorca SZPB s využitím článku v cz24.news z 1. 2. 2025

Na zamyslenie k nedávnomu MDŽ:

Byť ženou znamená byť silnou napriek slabostiam, odvážnou napriek strachu a láskavou napriek bolesti.

Nájdené v sociálnej sieti

Toto izraelskému ministrovi neuverí nikto!

Predstaviteľku ruského ministerstva zahraničia Mariu Zacharovovú prekvapilo, že izraelský minister zahraničných vecí Gideon Saar VRAJ nebol informovaný o velebení nacistického kolaboranta

Stepana Banderu na Ukrajine.

Spýtala sa, čo teda robilo veľvyslanectvo jeho krajiny v Kyjeve? Gideon Saar totiž na tlačovej konferencii (4. marca) uviedol, že si nie je vedomý národnej glorifikácie nacistického kolaboranta Stepana Banderu na Ukrajine a sľúbil, že tie-

to informácie preverí a v prípade potreby ich odsúdi.

Podľa ria.ru zo 4. 3. 2025

Éra americkej „vojny proti terorizmu“ po tridsiatich rokoch končí

Globálna vojna proti terorizmu bola prvýkrát navrhnutá v priamom prenose ráno 11. septembra o 11:28 newyorského času, keď sa na Manhattane usadila vrstva prachu z čerstvo vyhodnotených veží a väčšina sveta sa snažila pochopiť, čo sa deje.

Host' BBC World News bývalý izraelský premiér Ehud Barak vizionársky hovoril o začiatku novej éry globálneho teroru: „Od dnešného dňa svet nebude rovnaký. Je to útok na celú našu civilizáciu. Nevie, kto je za to zodpovedný. Myslím si, že to zistíme do 12 hodín. ...som presvedčený, že nastal čas začať celosvetové spoločné úsilie pod vedením Spojených štátov, Británie, Európy a Ruska proti všetkým zdrojom teroru.“

Správa projektu Price of War poskytuje ohromujúce odhady ľudských a finančných nákladov, ktoré USA vynaložili na vojny v rámci „vojny proti terorizmu“ počas 20 rokov. Zo zhruba milióna zabitých bolo 387 000 ľudí kategorizovaných ako ci-

vilisti (pričom americká armáda označila všetkých zabitých mužov v odvodovom veku za militantov). Zahynulo približne 15 000 príslušníkov americkej armády a zmluvného personálu, ako aj podobný počet spojeneckých západných jednotiek zapojených do konfliktov a niekoľko stoviek novinárov a humanitárnych pracovníkov. A náklady na túto vojnu predstavovali 8 biliónov dolárov.

História „vojny proti terorizmu“ je prípadovou štúdiou teroristickej vojny proti ľudskosti. Je to príbeh vytvorenia celej infraštruktúry zákonov a mimoriadnych právomocí, ktoré nenápadne zmenili tvár takzvaného slobodného sveta. Mýtus teroru vždy slúžil nielen na zahraničnopolitické účely, ale aj ako nástroj domácej kontroly, ako carte blanche na zavedenie dohľadu nad vlastným obyvateľstvom v mene „bezpečnosti“. A verejnosť, ktorú mýtus vojny proti terorizmu presvedčil o potrebe takejto bezpečnosti, poslušne požadovala zvýšenú štátnu kontrolu.

AM z 10. 3. 2025, výňatok

Trump zrušil „medzinárodný poriadok založený na pravidlách“

„Medzinárodný poriadok založený na pravidlách“ (Rules-Based Order) je dlhodobá americká koncepcia, ktorá sa začala vo svete rozvíjať po rozpade Sovietskeho zväzu s cieľom zaviesť pravidlá USA na celej planéte.

Ide o poriadok založený na práve jedného štátu vnucovať svoje „hodnoty“ a naratívy celému svetu.

Američania sa s nesúhlasnými krajinami, ktoré nezapadali do tejto koncepcie, vysporiada-

li podľa nimi stanovených „pravidiel“. Ostatné krajiny tzv. kolektívneho Západu vystupovali ako lojálni vazali Washingtonu.

„Poriadok v americkom štýle je bombardovanie Belehradu v roku 1999, zničenie Iraku v roku 2003 a Líbye v roku 2011, vytváranie teroristických skupín na destabilizáciu situácie na Blízkom východe, ako sú Al-Kájda, IS alebo Moslimské bratstvo, dlhodobé koketovanie s Hamasom a tajné dodávky zbraní tejto štruktúre. „Arabská jar“ na veľkom Blízkom východe v roku 2011, prevraty na Ukrajine v rokoch 2004

a 2014, v Gruzínsku v roku 2003, v Moldavsku v roku 2009, ako aj v Bolívii v roku 2019 a najnovší „darček“ od Obamovho a Bidenovho tímu – prevrat v Sýrii v novembri 2024, to všetko je „poriadok založený na amerických pravidlách“.

Odklon Trumpovho tímu od myšlienky svetovej nadvlády USA, ktorú už niekoľko desaťročí hlásajú neokonzervatívni ideológovia, a príklon k reálnej politike založenej na medzinárodnom práve OSN, teda výrazne mení existujúci systém medzinárodných vzťahov.

AM zo 4. 3. 2025, výňatok

Lavrov: Žiadne „zmrazenie“ na fronte nebude!

„Boli tu myšlienky: Nechajme líniu kontaktu: toto je ruské a toto je ukrajinské.“

„Po prvé, nič také nebude, máme ústavu založenú na vóli ľudu. A po druhé, to, čo zostane z Ukrajiny, musí byť oslobodené aj od rasistických záko-

nov. Sú tam aj ľudia, ktorým viac vyhovuje rozprávať po rusky a ktorí si chcú zachovať tradície svojich predkov,” povedal 26. februára na tlačovej konferencii v Dauhe ruský minister zahraničných vecí Sergej Lavrov.

AM z 26. 2. 2025, výňatok

Proxy-vojna USA proti Rusku je potvrdená!

Štátny tajomník USA Marko Rubio priznal, že konflikt na Ukrajine je proxy-vojnou medzi dvomi jadrovými mocnosťami – Spojenými štátmi a Ruskom.

„Prezident Trump to považuje za zdĺhavý, patový konflikt a úprimne povedané, je to zástupná vojna medzi jadrovými mocnosťami: Spojenými štátmi, ktoré pomáhajú Ukrajine, a Ruskom,” povedal v rozhovore pre Fox News a zdôraznil, že zatiahnutý konflikt na Ukrajine sa musí ukončiť.

- r -

Britský generál o jednom detaile vojny s Ruskom

NATO nebude schopné konfrontovať Rusko bez Spojených štátov, vyhlásil bývalý britský náčelník generálneho štábu David Richards v rozhovore pre Times Radio.

Členovia aliancie tiež nemôžu byť odstrašujúcim prostriedkom v ukrajinskom konflikte, ak sa na ňom nezúčastní Washington. NATO by vraj kvôli hrozbe priameho konfliktu s Ruskom nemalo viesť mierovú misiu v postsovietskej republike.

- r -

Čo píšu o (proti)fašizme iní?

■ Tokio žiali za obeťami bombardovania

Pri príležitosti 80. výročia kobercového bombardovania Tokia, ktoré 10. marca 1945 vykonalo americké letectvo a ktoré je podľa počtu civilných obetí pri použití nejadrových zbraní stále najväčšie v dejinách ľudstva, sa v Tokijskom pamätnom pavilóne uskutoční smútočný obrad na pamiatku 100-tisíc ľudí, z ktorých väčšina bola upálená.

Obrad sa koná podľa budhistických obradov a zúčastňujú sa ho členovia cisárskej rodiny, politici a obyvatelia hlavného mesta.

Bombardovanie Tokia sa začalo koncom roku 1944, keď americké jednotky mohli využiť letiská na Mariánskych ostrovoch, od ktorých Japonsko delilo 2400 kilometrov, bombardérmi B29 s doletom 5 tisíc kilometrov.

Celkovo bolo Tokio od novembra 1944 do augusta 1945 vystavené náletom 106-krát. Najväčším z nich boli bombové útoky 10., 13., 15. marca, 16. apríla, 24. a 25. mája 1945. Najstrašnejšie však bolo bombardovanie Tokia, ktoré sa začalo okolo polnoci 10. marca 1945. Ak sa počet obetí aprílových a májových náletov pohyboval v tisícoch, tak bombardovanie z 10. marca zabilo za jednu noc asi 100 tisíc ľudí.

V oblastiach, ktoré boli zbombardované, už nezostali žiadne veľké vojenské podniky – boli zničené počas predchádzajúcich bombardovaní. Bombardovanie Tokia bolo vopred vyrátané tak, aby zabilo čo najviac civilistov. Najmä pre bombardovanie Tokia, berúc do úvahy skutočnosť, že vtedy boli hlavnými stavebnými materiálmi pre domy drevo a papier, boli vyvinuté zápalné bomby M69, naplnené napalmom a zostavené do kaziet po 38 kusoch.

Najprv boli na štyri miesta zhodené 4 zápalné bomby s hmotnosťou 50 kilogramov, čo bránilo obyvateľom opustiť oblasť a ochromilo hasičský zbor. A potom boli oblasti vo vnútri pokryté kobercovým bombardovaním. V priestoroch, na ktoré v tú noc 279 bombardérov B29 zhodilo 381 300 zápalných bômb s celkovou hmotnosťou 1 665 ton, sa nachádzali drevené domy s papierovými prepážkami natlačenými tesne k sebe. Šíreniu požiaru napomáhal silný vietor – americké jednotky si zámerné vybrali deň s takýmto počasím.

Vtedajšie noviny označili bombardovanie za „Tokio horiace zaživa“. Za 2,5 hodiny, počas ktorých bombardovanie trvalo, zomrelo asi 100 tisíc ľudí – väčšinou zhoreli zaživa, niektorí sa utopili pri hľadaní spásy v rieke, asi milión ľudí prišlo o svoje domovy a zhorelo 270 tisíc domov. Zhorela plocha 41 kilometrov štvorcových – asi tretina Tokia bez predmestí. Stĺpec dymu stúpala do výšky 15-tisíc metrov.

Existujú dôkazy, že samotní americkí piloti, ktorí vykonali bombardovanie v nízkej výške 1600–2200 metrov, cítili horúčavu stúpajúcu z ohňov a pach horiaceho ľudského mäsa. Mŕtvych, ktorých príbuzní nenašli, pochovávali na 135 pohrebiskách. O tri roky neskôr, v roku 1948, boli exhumovaní a spolopnení podľa budhistických obradov. Významná časť bola pochovaná v tokijskom pamätnom pavilóne.

Podľa ria.ru, 10. 3. 2025

■ Ako Musk zareagoval na obvinenie EÚ z genocídy?

Americký miliardár Elon Musk súhlasil na sociálnej sieti X s názorom, že vyjadrenie dánskej premiérky Mette Frederiksenovej o Ukrajine naznačuje zapojenie sa Európy do genocídy ukrajinského ľudu.

Takto okomentoval Frederiksenovej slová, že mier na Ukrajine je nebezpečnejší ako pokračujúci konflikt. A podporil príspevok užívateľa, ktorý napísal, že EÚ nepodporuje Ukrajinu, ona, naopak, podnecuje konflikt do vyčerpania Ukrajiny, do jej vykrvácania, len aby EÚ získala čas.

Užívateľ to neoznačil za pomoc, ale za spoluúčasť na genocíde a dodal, že je to nechutné. „Áno,“ je to nechutné, napísal Musk v reakcii.

Podľa ria.ru zo 7. 3. 2025

■ Čo s nacizmom?

„Musíme znemožniť pomstu nacizmu na planéte, vypáliť jeho korene horúcim železom a zanechať dôstojný odkaz pre nové generácie na Zemi,“ napísal zástupca predsedu BR RF Dmitrij Medvedev.

Podľa ria.ru z 23. 2. 2025

(Pokračovanie na str. 5)

Z úcty voči tým, čo položili životy za našu slobodu

(Dokončenie zo str. 1)

Tradičné podujatie malo tentoraz väčší emotívny rozmer ako po minulé roky. Nielen preto, že išlo o pripomienku okrúhleho 80. výročia pamätného partizánskeho boja. K osobitej atmosfére prispel aj bohatý sprievodný program, upravený priestor okolo pamätníka a samotný vynovený pamätník.

V programe bola aj ukážka cetunského boja, o ktorú sa postarali kluby vojenskej histórie, výstava ručných palných zbraní – zbierkových predmetov Vojenského historického múzea Piešťany.

Na najčestnejšie miesto počas aktu položenia vencov a kvetov k pomníku padlých a umučených sa dostal veniec od prezidenta SR Petra Pellegriniho

Po položení vencov pozdravil zúčastnených Kamil Krištofik

v mene Oblastného výboru SZPB v Novom Meste nad Váhom a ZO SZPB v Cetune. V prejave pripomenul históriu protifašistického odboja a partizánskeho hnutia v kraji pod Veľkou Javorinou.

V ďalšom sa prítomným príchovorili poslanec NR SR Michal Bartek, predseda ČSBS Jaroslav Vodička, Miroslava Poláková za Oblastný výbor ČSBS Uherské Hradištie.

Po prejavoch prevzali za obeť prácu pre SZPB z rúk predsedu V. Longauera Pamätne medaily SZPB II. stupňa Emília Pražienková z Cetuny a Michal Bartek, medaily M. R. Štefánika I. stupňa Pavol Bahník a Ján Hargaš, medaily M. R. Štefánika III. stupňa Dušan Málík, Martin Beňatinský a Vladimír Trgala. Pamätne medaily Za vlast a za

svobodu udelilo predsedníctvo ČSBS za dlhoročnú a záslužnú prácu pre český zväz Štefanovi Brunovskému (II. stupňa) a Miroslavovi Malayovi, Miroslavovi Ondrášovi a Lubomírovi Brezovskému (III. stupňa). Pamätnú medailu partizánskej brigády Jana Žižku si prevzal Jaroslav Vodička od ZO SZPB Trenčín.

Po ukončení pietneho aktu program pokračoval pre pozvaných hostí v kultúrnom dome, okrem iného, vystúpením detí ZŠ národnej umelkyne Ľudmily Podjavorinskej z Bziniec pod Javorinou a detského folklórného súboru Čakanka z Nového Mesta nad Váhom. Ešte pred jeho začatím si prevzali Pamätne listy Oblastnej organizácie ČSBS Hodonín Viliam Longauer a Kamil Krištofik.

Ján Begala a Kamil Krištofik, foto -bej-

V Rusku odštartoval projekt „Reflexia: 1941–1945“

Venuje sa práci frontových dopisovateľov počas Veľkej vlasteneckej vojny a realizuje ho Múzeum Bitka o Stalingrad a RIA Novosti s podporou Prezidentského fondu pre kultúrne iniciatívy spolu s múzeami DLR a LLR a Záporožského regiónu.

Organizátori projektu oznámili, že v tomto roku sa v rôznych múzeách po celej krajine uskutočnia fotodokumentárne výstavy a mediálne prednášky, ktoré prostredníctvom fotografií a správ frontových dopisovateľov budú rozprávať o kľúčových udalostiach vojnových rokov.

„Zverejňovanie fotografických dokumentov umožňuje na jednej strane hovoriť s publikom rovnakým jazykom a na druhej strane vtiahnuť ľudí do hrdinskej a tragickéj éry, ktorú naša krajina zažila pred 80 rokmi,“ poznamenal Ruslan Gagkujev predseda predstavenstva Ruskej historickej spoločnosti.

Riaditeľ múzea Bitka o Stalingrad Alexej Dement'jev dodal, že „samotná myšlienka projektu je založená na veľkej banke materiálov zo zbierky múzea a fotografických materiáloch, ktoré sú uložené v tlačovej agentúre.

„Ideme hovoriť o hlavných bojoch, ale budeme to robiť špecifickou formou, prostredníctvom kreativity a osudov frontových novinárov,“ zdôraznil a dodal, že sem patria nielen korešpondenti, ale aj fotoreportéri, frontoví kameramani a umelci, ktorí pripravovali propagandistické materiály.

Na spravodajstvo o udalostiach druhej svetovej vojny sa podľa Gagkujeva podieľalo vyše 4 500 korešpondentov a z frontu sa ich nevrátilo 1 500.

Vedúca oddelenia vzdelávacích a sociálnych projektov mediálnej skupiny Russia Today Natalia Ťurina zdôraznila, že „očami týchto ľudí sme videli vojnu, ale o samotných korešpondentoch v prvej línii vieme veľmi málo, pretože v súčasnom Rusku prakticky neexistuje múzeum venované tejto práci. Projekt „Reflexia: 1941–1945“ má podľa nej aj výskumný charakter.

Do pozornosti patrí aj vek frontových korešpondentov. Napr. Jurij Levitan – 27 rokov, Konstantín Simonov – 25 rokov, Jevgenij Chaldej – 24 rokov, Georgij Zelma – 35 rokov... –r-

Kresťanské a seniorské organizácie o zmene Ústavy SR

Zástupcovia kresťanských a seniorských občianskych združení zaslali Úradu vlády SR svoje pripomienky k návrhu zmeny Ústavy SR.

Novela by podľa nich mala dosiahnuť ochranu tradičných hodnôt, čiže posilnenie pozície rodiny, ale aj posilnenie slobody. Kritizujú návrh zmeny ústavy od opozičného KDH. Obávajú sa, že návrh kresťanských demokratov umožní zavádzanie tzv. progresívnych a liberálnych ideológií do ústavného systému.

Čo by Ústava SR mala podľa nich garantovať?

1. Že pohlavie muž a žena sú definitívne dané biologickými faktormi pri narodení.
2. Že ustanovenia definované ústavou by mali byť nadradené medzinárodným záväzkom a dohovorom.
3. Chcú doplniť vetu, že život človeka je hodný ochrany od počatia po prirodzenú smrť.
4. Nedeľu by chceli označiť za deň pracovného pokoja s rovnakým režimom ako v dňoch štátnych sviatkov.

5. Kresťanskí seniori tiež navrhujú, aby ústava definovala, že všetky zdravotné úkony, vrátane očkovania, by sa mohli vykonávať iba s dobrovoľným súhlasom pacienta alebo jeho zákonného zástupcu.

6. Deti by si mohli adoptovať iba rodiny žijúce v manželstve muža a ženy.

7. Zakázať chcú náhradné materstvo.

8. Obsah vzdelávania a výchovy musí byť v súlade s ústavou a vzdelávanie nad rámec schválených študijných osnov by bolo možné iba so súhlasom rodičov.

Pripomienky podpísalo viacero kresťanských a seniorských osobností, vrátane šéfa Jednoty dôchodcov Slovenska Michala Kotiana, predsedu občianskeho združenia Slovenskí katolíci Miroslava Vetríka a Martina Halása z Inštitútu pre výskum sociálnych rizík. Na tlačovom brífingu bol prítomný aj kňaz Ján Košiar.

Premiér Robert Fico navrhuje účinnosť zmeny ústavy od 1. júla 2025.

S využitím teraz.sk z 27. 2. 2025

MDŽ si 8. marca pripomína aj OSN

Organizácia Spojených národov (OSN) v roku 1977 rozhodla o tom, že Medzinárodný deň žien (MDŽ), ktorý pripadá na 8. marca, bude oficiálnym sviatkom.

Jeho cieľom je pripomínať dôležitosť rovnoprávného postavenia žien a OSN každoročne určuje aj hlavnú tému či motto. Tohtoročnou témou MDŽ bolo: „Pre všetky ženy a dievčatá: Práva. Rovnosť. Posilnenie.“ (For ALL Women and Girls: Rights. Equality. Empowerment).

Korene MDŽ siahajú do druhej polovice 19. storočia, keď sa pozornosť upriamovala prioritne na zápas o lepšie pracovné podmienky pre ženy.

Naša anketa

(Dokončenie zo str. 1)

V oblastných výboroch a základných organizáciách za poradenie pokladáme starostlivosť o funkcionársky aktív. Na voľné obdobie sa odporúča neobmedzovať obdobie predsedu a členov výboru, vždy však v závislosti na výsledkoch práce a hodnotenia aktivít oblastným výborom SZPB a to predovšetkým za podmienky zvyšovania stavu členskej základne najmä jej omladzovania.

Anketová otázka č. 4/2025:

Aký signál by mal SZPB vyslať po Slovensku a do sveta pri 80. výročí Dňa víťazstva nad fašizmom? (Odpovede posielajte do 4. 4. 2025)

Anketová otázka č. 5/2025

Je naša mládež dostatočne hrdá na to, že jej dedovia a pradedovia sa stali víťazmi v boji s nemeckým nacizmom, talianskym fašizmom a japonským militarizmom? (Odpovede posielajte do 9. 5. 2025)

Trumpova namyslenosť alebo veľkohubosť?

(Dokončenie zo str. 1)

V redakcii Bojovník nás toto Trumpove vyjadrenie taktiež zaskočilo. Pretože nevieme, či je to Trumpova americká veľkohubosť alebo namyslenosť, no pripúšťame, že to je len jeho historická nevzdelanosť. Veď to povedal takto: „My nikdy nesmieme zabudnúť, že Rusko nám pomohlo vyhrať druhú svetovú vojnu, stratiac pri tom takmer 60 000 000 životov.“ Hoci, ešte v roku 2020 hovoril o 50 miliónoch.

Na záver, použijem slová vojnového dopisovateľa Aleksandra Koca, ktorý Trampa zmietol bez servítky: „No, prepáčte, pán prezident, kto komu pomohol? Napriek tomu bola chrbtica Tretej ríše zlomená v Stalingrade a nie v Normandii, kde ste sa vylodili až keď už bolo jasné, kto vyhrá.

A ani s Japonskom nie je všetko také jasné. V deň bombardovania Nagasaki skutočne ZSSR spustil mandžuskú strategickú útočnú operáciu a za dva týždne porazil miliónovú Kwantungskú armádu. Ale, bez vtipov, sme vďační za Lend-Lease, ktorý nám pomohol poraziť Hitlera.“

Ja k tomu dodám dôležitý historický fakt. Červená armáda porazila hitlerovcov pri Moskve a pri Stalingrade ešte pred začiatkom dodávok cez Lend-Lease!

V. Mikunda

Čo idú presadzovať Čína a Rusko?

Čína a Rusko využijú oslavy víťazstva v druhej svetovej vojne ako možnosť presadzovať správny názor na dejiny, vyhlásil 7. marca na tlačovej konferencii minister zahraničia Číny Wan I.

„My využijeme možnosť spoločných osláv tohto dôležitého historického dátumu, aby sme presadzovali správny názor na dejiny druhej svetovej vojny, bránili jej výsledky a podporovali medzinárodný systém spolu s OSN v jeho centre a napomáhali rozvoju medzinárodného poriadku v omnoho spravodlivejšom a rozumnom smere,“ povedal Wan I.

Naozaj má Smer chaos v postoji k Rusku?

Dňa 27. februára to napísal denník.sk so zdôvodnením, že „Gedra sa ospravedlnil za ministra Blanára, ktorý trvá na hlasovaní o Ukrajine v OSN“.

Denník.sk ďalej uviedol, že vedúci úradu vlády Juraj Gedra tým uznal výhrady Andreja Danka. Konkrétne išlo o ospravedlnenie sa „za hlasovanie Slovenska vo Valnom zhromaždení o rezolúcii, ktorá žiada aj stiahnutie Ruska z Ukrajiny. Jeho ospravedlnenie prišlo napriek tomu, že za slovenským hlasovaním si stojí minister zahraničných vecí Juraj Blanár,“ píše DenníkN.

„Došlo k zlyhaniu,“ povedal Gedra. „Z tohto pohľadu sa chceme ospravedlniť za ten výsledok a za to nedorozumenie.“

-r-

Mussolini, Franco, Bandera, Lukov – Nedovoľte nacistickú glorifikáciu!

International Federation of Resistant Fighters (FIR) -

Association of Antifascists

Newsletter

weekly news for veterans and antifascists of today

Možno si pomyslíte, že je to novinka z Absurdistanu, keď čítate, že 80 rokov po oslobodení od nacistického barbarstva obce a väčšie mestá v Európe predsa len konečne podnikajú krok na odňatie čestného občianstva fašistickým predstaviteľom.

Severotalianska obec Salò sa koncom februára rozhodla odňať Benitovi Mussolinimu čestné občianstvo. Na jednej strane má veľký symbolický význam, že táto obec konečne pristúpila k tomuto kroku, keďže Salò bola posledným útočiskom talianskych fašistov po zosadení Mussoliniho a oslobodení veľkej časti krajiny spojencami a talianskym odbojom.

Mussolini a jeho vazali, úplne závislí od Wehrmachtu, ktorý okupoval severnú polovicu Talianska od septembra 1943,

založili v malom mestečku na úpätí Álp „Republiku Salò“, bábkový štát z milosti nacistického Nemecka. Oficiálne sa to volalo Repubblica Sociale Italiana alebo skrátene RSI.

Tento zdanlivo „sociálny“ štát bol zradikalizovanou a uvoľnenou verziou fašistickej vlády nad celým Talianskom, vrátane prenasledovania Židov a deportácií.

Je pozoruhodné, že stredofašistická väčšina v mestskej rade Salò prijíma toto rozhodnutie práve v čase, keď je v Ríme pri moci vláda, ktorá sa vidí v poli-

tickej tradícii talianskych fašistov. Predseda talianskeho Senátu vzdáva hold Mussolinimu sochou vojvodu v jeho obývačke. A šéfka vlády Meloniová nikdy nenechala na pochybách o svojich sympatiách k Mussolinimu. Takže toto rozhodnutie obecného zastupiteľstva je vlastne aj znakom proti fašistickej vláde v Ríme.

Ak sa pozrieme do Španielska, mnohé tamojšie samosprávy by tiež mali dôvod aktívne sa brániť proti stále existujúcemu kultu Franca ako politickému signálu proti pokusom strany Partido Popular a extrémne pravicového Voxu obrátiť ideologickú orientáciu krajiny späť fašistickým smerom.

Hoci bývalé pútnické miesta frankistov boli politickými rozhodnutiami centrálnej vlády rozpustené, v mnohých častiach Španielska sú nielen pamätníky, ale aj iné verejné for-

my úcty k Francovi. Tu majú antifašistické sily stále hlavnú úlohu nielen pripomínať si bojovníkov za Španielsku republiku a obeť Francovej éry, ale aj viesť kampaň za rozpustenie pamätníkov Francovej vlády.

Obzvlášť problematické v rôznych východoeurópskych krajinách je historické revizionistické znovuzavedenie nacistických kolaborantov do spoločenského uznania. Vyznamenanie ukrajinského nacionalistu a nacistického kolaboranta Stepana Banderu je škandalózne. Nejde len o jeho rehabilitáciu zo strany neonacistov a extrémnej pravice, ale kult Banderovcov zahŕňa aj spoločenský príbeh dnešného ukrajinského štátu.

FIR a jej členské združenia sa už dlhé roky stavajú proti nacistickej glorifikácii a rehabilitácii SS v pobaltských štátoch či verejnému vyznamenaniu maďarských kolaborantov pri príleži-

tosti „Vypuknutia“ vo februári 1945, takzvaného „Dňa cti“, na ktorom sa tento rok zúčastnilo vyše 1000 ľudí.

V Sofii si niekoľko stoviek neonacistov uctilo koncom februára – napriek zákazu – falošným pochodom bulharského generála Christo Lukova, fašistu a kolaboranta, ktorý sa už vyše dvadsať rokov štylizuje do symbolickej postavy bulharského neofašizmu. „Lukov pochod“ tak láka neonacistov z celej Európy vrátane Talianska, Španielska, Rumunska, Francúzska, Maďarska, Rakúska a Nemecka.

80 rokov po oslobodení od nacistického barbarstva je čas vyslať jasný odkaz proti akejkoľvek glorifikácii nacistov. Bola by to vlastne politická úloha pre Európsky parlament. Vzhľadom na najnovšie historické revizionistické uznesenia však budeme zrejme čakať márne.

Newsletter FIR 2025 – 10, výňatok

Ako naženiete masy do vojny?

Ako ich presvedčíte, že mier je hlúposť a starí sú príťažou? A sú vhodní len na spoľahlivú eutanáziu? Ak na to ich progresívne detičky majú, tak, prosím, dopravte ich tam v biznis triede. So šampanským!

A ak si kapitál, podstavec vládnucej triedy, zmyslí, že treba ísť do vojny, za vyššie zisky, za nové územia, tak sa tá masa, aj s inými voličmi, tam naženie. Vojensko-priemyslový komplex, celá finančná sféra, a s nimi spojené pridružené výroby, spustia masáž vedomia i svedomia. Aby hlupáci – pod aktuálne dobre vymyslenými heslami – položili svoje lacné životy na oltár nenásytného a nikdy nespiačeho kapitálu.

Ukrajina bude posledná? Pribudne Kanada, Grónsko? Komu zvoní do hrobu? Opýtal by sa Hemingway. Odpoveď je známa, však. Lebo kapitál nemá svedomie, preň je prvotná hmota.

Michal Dieneš, 26. január 2025, výňatok

Najväčší vývozovia zbraní

Na prvom mieste sú USA, na druhom Francúzsko a na tretie postúpilo Rusko.

Informáciu o tom priniesol list Financial Times, ktorý sa odvoláva na údaje Štokholmského inštitútu pre výskum mieru (SIPRI). „Údaje tiež ukázali, že desať najväčších exportérov zbraní za posledných päť rokov zostalo rovnakých ako v predchádzajúcom období,“ píše noviny.

Je potrebné poznamenať, že Ukrajina sa stala najväčším dovozcom zbraní, dodávky do krajiny sa zvýšili približne 100-krát. Spojené štáty americké si udržali prvé miesto vo vývoze zbraní medzi krajinami, pričom za päť rokov zvýšili svoj podiel na svetovom exporte z 35 na 43 %.

V Moldavsku sa začína rehabilitácia fašizmu?

Poukázal na to Vadim Krasnoselskij, hlava Podnesterskej moldavskej republiky.

Dôvodom jeho znepokojenia je nová moldavská učebnica „Rumunčina a všeobecná história“ pre 12. ročník, v ktorej sú zamlčovány zločiny fašistov a vybielená osobnosť Hitlerovho spojencu, rumunského diktátora Iona Antonesca. „V Moldavsku sa ich snažia rehabilitovať, okrem iného, aj prostredníctvom učebnice dejepisu, ktorá sa vyučuje v rumun-

ských školách v Podnestersku, príšery a vrahov nazývajú osloboditeľmi a tých, ktorí zničili fašizmus, nazývajú okupantmi,“ cituje tlačová služba republiky Krasnoselského.

„Tí, ktorí sa dnes snažia rehabilitovať fašizmus a nacizmus, sú nositeľmi tejto ideológie, keď hovoria o integrácii, musíme pamätať na históriu. Našími hrdinami sú tí, ktorí zaútočili na Reichstag, ktorí bránili vlasť v zákopoch, ničili fašizmus a nacizmus,“ podtrhol hlava PMR.

V Osvienčime boli tí, ktorí kremačné pece zapalovali, no nesmeli prísť tí, ktorí ich zahasili!

Poslankyňa Bundestagu zo strany Sarah Wagenknechtovej Únie pre rozum a spravodlivosť (SSV) Sevim Dagdelen označila za hanbu a škandál, že na 80. výročie oslobodenia koncentračného tábora Osvienčim v Poľsku neboli pozvaní predstavitelia Ruska, ktoré je právnym nástupcom ZSSR, ktorého jednotky tábor oslobodili.

„Vzhľadom na našu históriu si myslím, že je hanbou a škandálom, že neboli pozvaní osloboditelia Osvienčimu, že boli tam potomkovia obetí, potomkovia tých, ktorí postavili koncentračný tábor, ale neboli tam žiadni po-

tomkovia osloboditeľov,“ povedala Dagdelen na podujatí SSV pod heslom „Európa potrebuje mier s Ruskom“.

Podľa jej názoru by Nemecko malo podať ruku Rusku, keďže ZSSR kedysi po druhej svetovej vojne podal ruku Nemecku. Dagdelen tiež vyjadrila želanie, aby nemecké vládnuce elity navštívili Moskvu v deň 80. výročia víťazstva vo Veľkej vlasteneckej vojne.

Nepozvanie osloboditeľov koncentračného tábora a ich ignorancia je podľa Moskvy rúhaním a súčasťou protiruskej kampane na falšovanie dejín druhej svetovej vojny.

V oslobodených domoch Kurska bola nájdená nacistická symbolika

Ruský dôstojník s volačkou „Víťaz“ hovorí, že je to svastika, odalské runy a nacistické heslá (Till to valhalla), ktoré v obciach Nikolajevka a Staraja Soročina zanechali ukrajinskí vojaci a zahraniční žoldnieri na stenách domov.

V mnohých oslobodených domoch boli nájdené mŕtvolky ukrajinských vojakov, ktorí tieto príbytky okupovali.

Podľa vz.ru z 9. 3. 2025

Gruzínska rarita

Vládna strana Gruzínsky sen mieni vrátiť článok o vlastizrade do trestného zákonníka.

V polovici februára to uviedol výkonný tajomník strany Mamuka Mdinaradze. Tento článok vraj z trestného zákona vylúčila strana Jednotné národné hnutie ex-prezidenta Michaila Saakašviliho.

V Rusku zakáza zahraničným agentom vzdelávať iných

Štátna дума ide zaviesť zákaz účasti zahraničných agentov na vzdelávacích aktivitách v Ruskej federácii, uviedol Vasilij Piskarev, predseda komisie na vyšetrovanie faktov zasahovania cudzích štátov do vnútorných záležitostí Ruska.

Dodal, že ruskí neziskoví zahraniční agenti po strate podpory USAID hľadajú

nové zdroje zahraničného financovania. „Spolu so 60 zahraničnými organizáciami sa obrátili na lídrov EÚ s výzvou, aby namiesto USA viedli „donorskú komunitu“ a „zabezpečili nepretržité pokračovanie asistenčných programov“ v oblasti takzvanej podpory „hodnôt demokracie“, „nezavislých médií“, ľudských práv, LGBT.

Čo myslíte, presadia sa na Slovensku?

– r –

Rusko nepozvalo nikoho z USA

„Nie, nikomu zo Spojených štátov neboli zaslané žiadne pozvánky, ale v Moskve radividia každého, kto chce vzdať hold tomuto veľkému dňu,“ odpovedal tlačový tajomník prezidenta RF Dmitrij Peskov na otázku RIA Novosti, či Kremel pozval predstaviteľov USA na oslavy 80. výročia Víťazstva vo Veľkej vlasteneckej vojne.

– r –

Zákaz velebenia Rusov vo Francúzsku

Starosta obce Courcy vo východnom Francúzsku, kde sú pochovaní ruskí vojaci, ktorí bojovali za Francúzsko v prvej svetovej vojne, zakazuje spomienkové akcie na ich počesť, uviedla pre RIA Novosti Marie Belgou-Mamontoff, historička a potomok vojaka z ruských expedičných síl.

„Predtým, vždy 11. novembra, kladla starostka kvety k pamätníku ruských vojakov, no po roku 2022 je pod tlakom, aby už neuctievala ich pamiatku,“ uviedla.

Boje pri Courcy trvali od

16. apríla do 19. apríla 1917. Straty ruských jednotiek predstavovali asi 900 zabitých alebo nezvestných a asi 2,5 tisíce rane-

ných. Na miestnom ruskom vojenskom cintoríne Saint-Hilaire-le-Grand je pochovaných asi tisíc ruských vojakov. – r –

Vzdelávacie programy na podporu historickej pamäte

Do vzdelávacieho systému ich navrhol v Rusku zaradiť prezident V. Putin. Preto sa v ňom objaví modul o obranoch vlasti.

Ide o program predurčený na vysokoškolské a doplnkové odborné vzdelávanie. Kompetentné orgány a organizácie majú čas spracovať ho do 31. 8. 2025. Zodpovedným za realizáciu programu je predseda vlády

Michail Mišustin spolu s vedúcou národného centra historickej pamäte Jelenou Malyševou a predsedníčkou rady federálneho územia Sirius Jelenou Šmelevou. – r –

A čo slovenské vlastenectvo?

„Každý, kto sa v USA oháňa inou zástavou ako americkou, mal by dostať jednosmernú letenku do svojej obľúbenej krajiny!“

Elon Musk

Za dobrotu na žobrotu

Astronomických 3,69 miliardy EUR dosiahla celková výška pomoci Slovenska Ukrajině a Ukrajincom od začiatku vojnového konfliktu do 31. 12. 2024, podľa údajov renomovaného nemeckého výskumného inštitútu IFW Kiel.

To predstavuje až 3,41 % HDP Slovenska a sme v poradí 6. najväčším prispievateľom

na percentuálny pomer voči HDP spomedzi všetkých krajín sveta! Prispievame 10-krát viac ako Francúzsko, 6,5-krát viac ako USA, 5,5-krát viac ako Veľká Británia, 7,5-krát viac ako Kanada a takmer 2,5-krát viac ako Nemecko. Slovensko platí okrem Poľska v pomere k HDP podstatne viac ako krajiny, ktoré vyvíjajú enormné úsilie na predĺžovanie

vojenského konfliktu na Ukrajine v štýle „za málo peňazí veľa muziky“, veď nech to zaplatí niekto iný!!!

Suma pomoci je podľa prepočtu IVRA už 666 eur na každého jedného obyvateľa Slovenska (vrátane kojencov, seniorov, zdravotne ťažko postihnutých, jednorodičov, ľudí v chudobe, poberateľov dávok v hmotnej núdzi či ľudí bez domova).

Dennikvu.sk z 20. 2. 2025, výňatok

Nechcené priznanie Trumpa

S vojnou na Ukrajine došlo k zvláštnym premetom na pozadí. Keď Zelenského po hádke s Trumpom vykázali z Bieleho domu, vysvetlili mu, že sa môže vrátiť až po tom, čo bude pripravený na rokovania o mieri.

Nie na rokovania o ďalších dodávkach amerických raketových zbraní! Lenže hneď po tejto roz-

tržke si Zelenského odchytili v Londýne. Sľúbili mu zbrane, peniaze a spoločný tlak na Trumpa.

Zelenskyj prikývol. Ukrajina získala... A to je práve otázka. Čo získala okrem času? Nič. Iba vidinu pokračovania konfliktu, ktorý prehráva a v ktorom je po každom týždni menšia a menšia. A s vyššími dlhmi.

Podľa Standard.sk, zo 7. marca 2025

Toto sa šíri internetom

Títo muži napadli za 23 rokov 9 krajín a zabil 11 miliónov civilistov.

Nikto ich doposiaľ nenazval „vojnovými zločincami“...!

– r –

Čo píšú o (proti)fašizme iní?

(Pokračovanie zo str. 2)

Hybridná vojna proti Rusku je v plnom prúde...

Od nájazdov švédskych a nemeckých križiakov na Rusko v 13. storočí sa na prelome 18. a 19. storočia začal formovať proces protiruskej orientácie západnej Európy a pochod „dvoch desiatok jazykov“ na Moskvu bol prvým úškrnom západnej demokracie na Východe. V roku 1812 spolu s Francúzmi prekročili Nemen aj Taliani, Poliaci, Nemci, Holanďania, Španieli, Rakúšania a Prusi. Iba Dánsko sa zdržalo a Veľká Británia, Švédsko a Turecko Napoleona neposlúchli.

Teraz porovnajme: na signál „Dortmund“ z Berlína 22. júna 1941 na front dlhý 2900 kilometrov – od Baltského po Čierne more – spolu s Nemcami vtrhli do ZSSR vojská Rumunska, Maďarska, Talianska, Fínska, Slovenska, Chorvátska, dobrovoľnícke jednotky Španielov, Belgičanov, Holanďanov, Francúzov, Dánov, Nórov. Brestskú pevnosť prepadli Rakúšania a Reichstag bránili Francúzi z divízie SS „Karol Veľký“ spolu s nemeckými jednotkami. Zároveň celá Európa kovala zbraň pre Hitlera.

Bez akýchkoľvek výhrad by sme mali uznať to hlavné: vo všetkých časoch (od poľského kráľa Boleslava Chrabrého až po súčasnosť) bol belasý úsmev Západu na Rusko vždy len maskou zakrývajúcou chamtivý a zlomyseľný úsmev. A neschopnosť poraziť ho v otvorenom boji nútila Západ zdokonaľovať sa v podlosti a pokrytectve a vnucovať mu permanentnú ideologickú vojnu na všetkých „frontoch“ – a to aj historicky.

AM z 3. 2. 2025, výňatok

Ukrajina v druhej svetovej vojne: víťaz alebo okupované územie?

Ukrajina zničila všetko, na čo mohla byť hrdá, a skončila ako neznáme územie s neznámou históriou.

Nech sa európski politici akokoľvek ostýchajú, k 22. júnu 1941 – dátumu útoku na ZSSR – boli všetky krajiny kontinentálnej Európy (okrem podmienene neutrálneho Španielska, Švédska a Švajčiarska) buď spojencami fašistického Nemecka, alebo kapitulovali a boli nasadené na prácu pre nemeckú vojnovú mašineriu.

Možno preto po skončení vojny ZSSR oslavoval Deň víťazstva vo Veľkej vlasteneckej vojne 1941–1945, zatiaľ čo európske krajiny oslavovali Deň pamiatky a zmierenia v druhej svetovej vojne 1939–1945.

Po získaní nezávislosti sa kyjevské orgány chceli dištancovať od spoločnej sovietskej minulosti a začali glorifikovať úlohu ukrajinských nacionalistov. Zároveň očierňovali všetky spoločné sovietske úspechy vrátane víťazstva ZSSR v druhej svetovej vojne. To viedlo k tomu, že v súčasnosti bol na Ukrajine zrušený Deň víťazstva 9. mája a spolu s Európou sa 8. máj oslavuje ako „Deň spomienky a víťazstva nad nacizmom v druhej svetovej vojne 1939–1945“.

A čo dnes?

Na jednej strane sa zveľičuje úloha ukrajinských nacionalistov a plače nad „sovietskou okupáciou“ Ukrajiny, na druhej strane je vyzdvihovaná a zveľičovaná úloha Ukrajincov pri víťazstvách a úspechoch ZSSR. V dôsledku toho si Ukrajina vlastnými rukami zničila všetko, na čo mohla byť hrdá, a skončila ako neznáme územie s neznámou históriou.

Podľa AM z 1. 2. 2025

Spomienky na Otta Smika

Osemdesiat rokov po zostrelení lietadla Otta Smika, generálmajora in memoriam, mu v holandskom meste Zwolle odhalili pamätnú tabuľu.

V deň výročia jeho hrdinskej smrti sa na mieste dopadu Smikovho lietadla uskutočnila spomienková slávnosť. Zúčastnil sa jej primátor Zwolle Peter Snijders, štátny tajomník MO SR Martin Vojtašovič, zástupca kráľovského komisára provincie Overijssel Erwin Hoogland, predstavitelia zastupiteľských úradov, veteráni a žiaci miestnej školy. Spomienkou na Otta Smika sa vo Zwolle začala séria podujatí, ktoré vyvrcholia v deň 80. výročia oslobodenia mesta 14. apríla 2025.

Pietne spomienkové stretnutie pri príležitosti 80. výročia tragickej smrti generálmajora Otta Smika sa konalo aj v 81. krídle Sliač. Jeho príslušníci s hosťami vzdali úctu hrdinovi stíhacieho letectva, ktorý sa stal najúspešnejším slovenským pilotom. Veniec k pamätníku položili veľvyslanec Spojeného kráľovstva

(Pokračovanie na str. 10)

Kedy bude Slovenská televízia a rozhlas objektívne verejnoprávna?

Podľa prieskumu Slováci najviac prajú Rusku víťazstvo vo vojne.

Dňa 8. februára armadnymagazin.sk napísal, že „zo sociálnych prieskumov vyplýva, že 17 percent občanov Slovenska si želá víťazstvo Ruska vo vojne na Ukrajine“ a že „ďalšia tretina si myslí, že Kyjev by mal v záujme rýchleho ukončenia bojov zasadiť k rokovaciemu stolu“.

Ak je to tak, potom verejnoprávna Slovenská

televízia a rozhlas vôbec neodrážajú tento stav. Povedal by som, že sa v jej mediálnych výstupoch od predchádzajúcej vlády nič nezmenilo.

Alebo sa mýlim, že pre „Mlynskú dolinu“ je V. Zelenský stále prezidentom Ukrajiny, hoci mandát mu vypršal 20. mája 2024 a v skutočnosti je už len uzurpátorom moci vládnuceho režimu a teda (ne)prezidentom, ako na to stále upozorňuje len mesačník Bojovník SZPB?

Vladimír Mikunda

Podzemie informuje, že cudzinci vyvážajú z Nikolajeva sovietske dokumenty

Konkrétne ide o predstaviteľov škandinávskych krajín, ktorí sa zaujímajú o sovietsky vývoj, ktorý zostal v Nikolajeve, významnom lodiarstvom centre sovietskych čias, povedal predstaviteľ proruského podzemia.

Sovietsky zväz vyrábala v Nikolajeve hlavne ťažké lietadlové krížniky. Škandinávci hľadajú sovietske dokumenty, náčrty a berú si ich domov. Nikto im v tom nebráni, sú to noví majitelia,“ uviedol príslušník podzemia.

Zástupcovia škandinávského biznisu sa podľa neho zaujímajú o sovietsky vývoj, plánujú využiť výskum a kresby vo svojej výrobe. Na Ukrajine nebol o ne záujem a boli uchovávané v archí-

voch, z ktorých niektoré boli klasifikované ako „tajné“, čo však nezabránilo tomu, aby sa dokumenty teraz dostali cudzincom, poznamenal hovorca agentúry.

Nikolajevský lodiarstvý klaster pozostával z troch podnikov: Nikolajevské lodenice, lodenice závodu „Okean“ a Čiernomorské lodenice. Všetky, okrem „Okeanu“, sa orientovali na bojové pravidlá.

Väčšina hladinového loďstva sovietskeho námorníctva, vrátane jediného lietadlového krížnika Admirál flotily Sovietskeho zväzu Kuznecov, boli postavené v Nikolajeve.

-r-

Riaditeľka americkej NSA o Zelenského nelegitímnosti: „Je tu niečo, o čom politici a médiá nechcú, aby ste vedeli“

„Ukrajinský prezident Zelenský práve zakázal ďalšiu opozičnú stranu, ktorá spochybnila jeho legitimitu ako prezidenta, a využil ukrajinské ministerstvo spravodlivosti na konfiškáciu majetku jej členov.“

Nie je to po prvýkrát, čo Zelenský niečo také urobil. So zákazom veľkých opozičných strán začal v roku 2022, keď začal vypínať aj televízne kanály spojené s jeho politickými oponentmi. Prevzal úplnú kontro-

lu nad najväčšími ukrajinskými televíziami, ktoré sú teraz pod kontrolou vlády.

Zelenského prezidentský mandát sa skončil 20. mája (2024). Voľby zrušil pod zámenkou stanného práva a pozastavil platnosť ukrajinskej ústavy, aby zostal pri moci. Zelenského obhájcovia budú tvrdiť, že Ukrajina je vo vojne, takže voľby sa nemôžu konať.

Ale zastavme sa na chvíľu a zamyslime sa! Ak prijme- me toto zdôvodnenie alebo kri-

térium pozastavenia platnosti ústavy a zrušenia volieb, budeme musieť pripustiť, že toto zdôvodnenie a logiku budú používať aj lídri našej krajiny a naše médiá, keď pozastavia platnosť našej ústavy a zrušia voľby, pretože sme vo vojne aj s Ruskom a Čínou. Ak sa vám to zdá šialené, pozrite sa, čo sa už deje! Už nás začali pripravovať na prijatie diktatúry. Ospravedlňujú použitie nášho ministerstva spravodlivosti proti prezidentovi Trumpovi a iným politickým nepriateľom v snahe udržať sa pri moci.“

AM z 3. 3. 2025, výňatok

Podstata Špeciálnej vojenskej operácie

„Prvé, čo sme urobili, bolo to, že sme si splnili svoju povinnosť voči ľuďom, ktorí trpeli od štátneho prevratu a za ním nasledujúcej bojovej činnosti na juhovýchode Ukrajiny.“

My sme tým priznali ľuďom, ktorí obývajú toto územie, právo brániť si svoje záujmy, svoj život i životy svojich detí. To je, podľa mňa, to najhlavnejšie.

Zároveň sme sebe i celému svetu ukázali, že o ochrane svojich záujmov nielen hovoríme, ale že to aj robíme a budeme to robiť bez akýchkoľvek pochybností.“

Prezident RF V. Putin na otázku predstaviteľa AP pre Európu a Afriku Jamesa Jordana, čo sa Moskve podarilo dosiahnuť na Ukrajine.

Larry Johnson: USA a Ukrajina nemôžu diktovať Rusku svoje podmienky

Spojené štáty a Ukrajina nemajú na Rusko žiadnu páku, takže na začatie rokovaní budú musieť súhlasiť s podmienkami Moskvy, uviedol bývalý analytik CIA Larry Johnson na kanáli YouTube Dialogue Works.

„Zelenský neuzavrie dohodu. Rusko jasne vysvetlilo svoje podmienky a až keď budú splnené, môžu sa začať rozhovory... Spojené štáty a Ukrajina mu nemôžu diktovať svoje podmienky.“

Možnú úlohu EÚ pri riešení tohto konfliktu analytik jednoznačne odmietol s tým, že o Európe by sa ani nemalo uvažovať. Únii chýba vybavenie a jej armády sú úplne podvyživené a nevyvíčené. Dokonca aj supervelmoc, ako sú Spojené štáty, môže urobiť len málo na ovplyvnenie Moskvy, nehovoriac o slabšej Európe, dodal expert. „Spojené štáty nemajú žiadnu páku, navyše sme závislí od Ruska – ich hnojivá a urán sú pre našu ekonomiku nevyhnutné,“ uzavrel Johnson.

-r-

Hodina dejepisu v teréne a spomienkové stretnutia pri príležitosti 80. výročia oslobodenia mesta Svidník

Po dvoch úspešných ročníkoch podujatia Hodina dejepisu v teréne sa mohli žiaci základných škôl vo Svidníku 17. januára 2025 opäť zúčastniť netradičného vyučovania v priestoroch Vojenského historického ústavu – Múzejného oddelenia Svidníka Vojenského historického múzea.

Podujatie, organizované v spolupráci s Mestským úradom vo Svidníku, púťavou a netradičnou formou priblížilo históriu Karpatsko-duklianskej operácie a oslobodenia mesta v druhej svetovej vojne. Žiaci s učiteľmi, postupne v štyroch skupinách, absolvovali najskôr podrobnú komentovanú prehliadku Centrálnej expozície s názvom Vojenské dejiny Slovenska v rokoch 1914–1945. Oboznámili sa tak s konkrétnymi historickými udalosťami a tiež jednotlivými vystavnými zbierkovými predmetmi. Následne v zmodernizovaných priestoroch múzea mali mož-

nosť pozrieť si prvú časť vojnového dokumentu s názvom „Dukla – krv a mýtus: Osudný obzor“ a získať množstvo informácií súvisiacich s predpokladmi a priebehom Karpatsko-duklianskej operácie na území dnešnej Poľskej republiky a Slovenskej republiky.

Dokument obohacujú cenné výpovede bývalých príslušníkov 1. čs. armádneho zboru v ZSSR, ktorí sa tejto operácii priamo zúčastnili.

Netradičnú hodinu dejepisu ukončila komentovaná prehliadka Parku bojovej techniky a Pamätníka sovietskej armády, nachádzajúcich sa v tesnej blízkosti budovy múzea.

Získané poznatky budú môcť žiaci využiť aj v rámci pripravovanej vedomostnej súťaže s názvom Svidník a okolie v čase druhej svetovej vojny, realizovanej pri príležitosti 80. výročia ukončenia druhej svetovej vojny a Dňa víťazstva nad fašizmom už začiatkom mája.

Podľa vhu.sk

Podakovanie

Predsedička ZO SZPB v Strážskom Anna Zabloudilová a členky Helena Nemcová a Ružena Borošová pri príležitosti životného jubilea duchovného otca pravoslávnej cirkvi Michala Džugana odovzdali mu ďakovný list za aktívny prístup na našich podujatiach.

Najmä za „Panychídu bo-

hoslužbu za zomrelých“, ako sú Červené maky – ukončenie prvej svetovej vojny, ktorý je venovaný pamiatke vojnových veteránov.

Na tomto podujatí sa zúčastňuje od roku 2012. Duchovný otec je dobrosrdečná osoba, ktorá svojim časom, energiou, skúsenosťami prispieva k zlepšeniu života ľudí, za čo mu veľmi ďakujeme. –AZ–

Oslavy sviatku žien a Dňa učiteľov v Banskej Bystrici

Stalo sa už tradíciou, že predsedníctvo Oblastnej organizácie SZPB v Banskej Bystrici pripravilo oslavy Medzinárodného dňa žien a Dňa učiteľov. Na tohtoročných sa v priestoroch okresného úradu zúčastnil aj predseda Ústrednej revízynej komisie SZPB Juraj Ódor.

Predseda Oblastného výboru SZPB v B. Bystrici Ján Pacek v slávnostnom príhovore zdôraznil nezastupiteľné miesto žien v spoločnosti. Poďakoval našim ženám nielen za to, čo všetko robia v prospech nás, v prospech svojich rodín a celej našej spoločnosti, ale aj za to, že robia tento svet lepším a krajším a naše domovy útulným a bezpečným miestom.

Osobitne sa poďakoval aktívnym členkám a funkcionárkam nezištne pracujúcim v orgánoch a organizáciách oblastnej organizácie SZPB, ako aj bývalým a ešte aktívnym učiteľkám pri príležitosti Dňa učiteľov.

Slávnostnú atmosféru stretnutia podčiarkla krásna báseň Michala Chuda: Rispety o láske a vyznanie Juraja Andričíka: Učiteľia, ktoré predniesla Slavomíra Očenášová – Štrbová. Dobrú náladu umocnilo aj vystúpenie speváckeho súboru Radosť pôsobiaceho pri Komunálnom centre Fončorda v Banskej Bystrici.

Na záver, pri malom občerstvení, zotrvali naše milé dámy v rozhovoroch a výmene skúseností.

Štefan Horváth, foto František Bruchánik

Pamätaná medaila „80“ na hrudi vojnového veterána

Dňa 27. februára 2025 radca Velvyslanectva Ruskej federácie v SR Sergej Čerkalin odovzdal pamätnú medailu prezidenta RF priamemu účastníkovi národného oslobodzovacieho boja od nemeckého fašizmu plk. v. v. Františkovi Orlovskému.

Vzhľadom na zdravotný stav takmer 97-ročného veterána, akt odovzdania Pamätnej medaily „80 rokov víťazstva vo VVV 1941–1945“, sa uskutočnil v trvalom bydlisku v Lemešanoch v okrese Prešov v prítomnosti dcéry a starostlivej opatrovateľky Emílie a funkcionárov Oblastného výboru SZPB generála Imricha Jacko-Lysáka v Prešove.

Radca Velvyslanectva RF bol oboznámený so životopisom a bojovou cestou v SNP plk. v. v. Františka Orlovského a bola mu venovaná publikácia „V boji za slobodu“ – protifašistický odboj v prešovskom regióne v rokoch 1939–1945.

Vyznamenaný plk. v. v. František Orlovský, ktorý na vlastnej koži spoznal a precítil hrôzy 2. svetovej vojny, sa poďakoval Velvyslanectvu RF na Slovensku za udelenie pamätnej medaily a ako odkaz pre dnešnú povojnovú generáciu zdôraznil, že „MIER“ je najväčšia devíza v živote človeka.

Ján Krajčovič, foto Juraj Dorko

80. výročie oslobodenia mestskej časti „Okoličné“

80. výročie oslobodenia Okoličného si uctili predstavitelia mesta, SZPB, Matice slovenskej, Klubu seniorov v Okoličnom, Klubu vojenských dôchodcov Liptov, žiaci ZŠ v Okoličnom a ďalší občania mestskej časti Okoličné.

S krátkymi prejavmi vystúpili: zástupca primátora mesta Ľ. Trizna a predseda ZO SZPB J. Matis. V príhovoroch zvýraznili, že je našou povinnosťou urobiť všetko, čo je v našich silách, aby sa na krutosť vojny a obrovské útrapy, ktoré si naši predkovia počas nej prežili, nezabudlo.

Vo vystúpení predsedu Mati-

sa bola okrem stručnej histórie bojov prednesená požiadavka, zhrnutá do týchto bodov:

1. Okamžite zastaviť boje na Ukrajine a začať mierové rokovania.

2. Ako suverénny a demokratický štát sa zapojiť do záchran Európskej únie a európskych hodnôt jej rekonštrukciou a návratom k tradičným európskym hodnotám.

3. Zapojiť sa do transformácie Severoatlantickej aliancie, aby sa táto organizácia zmenila z aliancie vojnovnej na alianciu brániacu mier.

Pietny akt bol spestrený kultúrnym programom, ktorý pripravili Matica slovenská, ZŠ v Okoličnom a spevácky zbor Klubu dôchodcov Brezinka.

– JM –

Účastníci pietneho aktu zo SZPB.

Naše oslavy oslobodenia sme pojali celorodinne

V Dobrej Nive sme si v predvečer 8. marca pripomenuli 80. výročie oslobodenia obce vojskami Červenej armády a Rumunskej kráľovskej armády.

Začali sme slávnostnou schôdzou ZO SZPB, na ktorej po príhovore predsedu organizácie Jána Slosiarika, vystúpil predseda Oblastného výboru SZPB vo Zvolene Miroslav Náhlík. Ten prítomných informoval o celkovej situácii vo Zväze, o problémoch s financovaním jednotlivých aktivít, ktoré organizácia má v pláne zabezpečiť.

V diskusii sa hovorilo aj o výstavke exponátov, ktorú pripravil podpredseda organizácie Jiří Pospíšil spolu so svojim synom Romanom. Verejnosť a tiež aj žiaci ZŠ si v týchto dňoch mali možnosť pozrieť uniformy ruského vojaka aj nemeckého vojaka, ich prilby a ďalšie artefakty z obdobia 2. sveto-

vej vojny, ktoré boli vystavené v priestoroch miestnej knižnice.

Po schôdzi sa uskutočnil pietny akt kladenia vencov k pomníku padlých v 1. a 2. svetovej vojne. Básne a príhovory starostu obce Milana Jakubíka a predsedu Miroslava Náhlíka umocnili slávnostný akt. Starosta sa v závere príhovoru aj ženám, matkám, manželkám a priateľkám. Zaželal im všetko najlepšie pri príležitosti ich sviatku – Medzinárodného dňa žien.

Potom sme sa presunuli do Kultúrneho domu, kde sme vzhľadli divadelné predstavenie „Vitajte pán minister“, ktoré odohrali ochotníci zo Zvolenskej Slatiny. Pre účastníkov osláv tak pripravili pekný umelecký zážitok.

Oslavy pokračovali aj na druhý deň – 8. marca turistickou vychádzkou – „Pochodom vďaky“. Jeho účastníci sa stretli ráno na námestí pri pamätníku

aj za účasti starostky obce Podzámčok Márie Hrkovej a starostu Dobrej Nivy Milana Jakubíka. Všetci sme sa vybrali na túru na Podzámčok na Dobronivský hrad. Bolo to symbolické v tom, že obe obce boli oslobodené v ten istý deň a tým smerom postupovali aj víťazné vojská.

Pod hradom všetkých vítali domáci hostitelia. Na pripravených ohniskách si mohol každý opiecť svoj špekáčik či slaninku. Ku všetkým sa prihovorili V. Nociarová a J. Stehlík, ktorý veľmi podrobne informoval o bojoch v chotároch týchto obcí.

Počasie nám prialo, nálada bola výborná. Potešiteľné je, že podujatia sa zúčastnilo veľa mladých rodín s deťmi. Celá akcia tak vyznela ako oslava spokojného mierového života. A mier si musíme všetci chrániť! Najmä v dnešnej dobe.

– JS –

Lepšie zomrieť v boji za slobodu, ako

Pohľad na jednu z najaktívnejších základných organizácií v SZPB

Archívna snímka z minulého leta.

Dňa 9. 2. 2025 sa za účasti tajomníka ÚR SZPB Zdenka Martona v Látkovciach neďaleko Uhrovca konala výročná členská schôdza ZO SZPB Nitra-kraj.

Správu o činnosti za uplynulé obdobie predniesol predseda Slavomír Fijalka. Po nej dvom členom Ivanovi Juríkovi a Petrovi Švecovi, ktorí nedávno oslávili životné jubileá, odovzdal Z. Marton čestné uznanie za ich aktívnu prácu v SZPB.

Ústredný tajomník sa v príhovore poďakoval všetkým členom za mimoriadne aktívnu a bohatú činnosť počas uplynulého obdobia, pretože len v minulom roku sa zúčastnili na 34 podujatiach, ktoré majú spojitosť s poslaním a náplňou činnosti SZPB. Išlo o kladenie vencov a kvetov, o úpravy pamätníkov a starostlivosť o hroby vojakov Červenej armády, o návštevy pamätných miest SNP a 2. sv. vojny... Všetko za vlastné finančné zdroje členov základnej organizácie.

Po ukončení schôdze členovia položili veniec a kvety na hrob sovietskeho partizána Jakova Dmitrieviča Pervušina, ktorý je pochovaný na neďalekom cintoríne a o hrob ktorého sa ZO SZPB Nitra-kraj stará. Jakob padol 4. 2. 1945 neďaleko Látkoviec počas protipartizánskej akcie SS.

-SF-

Úprimné vyjadrenie vďaky v Štúrove

Mestské zastupiteľstvo v Štúrove na slávnostnom zasadnutí 6. marca odovzdávalo v dome kultúry cenu Pro Urbe. Kultúrny program k tomu zabezpečili bývalí absolventi miestnej ZUŠ.

Cenu odovzdával primátor Eugen Szabó spolu s viceprimátorkou Dominikou Blahákovou. Oceneným bol Ondrej Mokoš, zakladateľ a zriaďovateľ Súkromnej spojenej školy – nositeľ veľkej medaily sv. Gorazda za pedagogickú prácu a celoživotné dielo v oblasti školstva.

Ondrej Mokoš je dlhoročným aktívnym členom ZO SZPB v Štúrove. Žiaci jeho školy sa aktívne zúčastňujú podujatí organizovaných základnou a oblastnou organizáciou, priestory auly poskytuje na zasadania výboru ZO SZPB a členských schôdzí.

Udelenie ocenenia navrhlo mestskému zastupiteľstvu predsedníctvo Oblastného výboru SZPB a výbor ZO SZPB za všetku jeho prácu pre mesto.

Srdečne blahoželáme

Zrušme papierové členské známky!

Dňa 22. februára 2025 sa v Zariadení sociálnych služieb TRILLIUM v Starej Lubovni zišli členovia najväčšej ZO SZPB v okrese Stará Lubovňa na svoje výročné rokovanie.

Privítali na ňom prednostku okresného úradu Katarínu Tomkovú a vedúcu oddelenia mestského úradu pre školstvo, kultúru, mládež a šport Evu Kollárovú.

Rokovanie otvorila predsedníčka ZO SZPB Edita Oláhová, ktorá odovzdala slovo predsedajúcej Klaudii Satkeovej.

Po procedurálnych otázkach si prítomní vypočuli obsah správy o činnosti za ostatné obdobie. Naši členovia sa okrem iného zúčastňovali v hojnom počte na podujatiach súvisiacich s významnými historickými udalosťami, ako boli oslavy výročia oslobodenia mesta, SR a SNP. Uskutočnili poznávaciu exkurziu do Osvienčimu, ktorej sa zúčastnili aj príslušníci mladších generácií. Za to patrí veľká vďaka Mestu Stará Lubovňa, ktoré nám poskytlo finančný príspevok na cestovné. Boli sme tiež účastníkmi podujatí v Tokajíku a na Dukle. Veľký zážitok sme mali najmä z celoslovenských osláv 80. výročia SNP, ktoré boli opäť sprístupnené širokej verejnosti. V tejto súvislosti vyjadrili vďaka Okresnej organizácii strany SMER – SSD za úhradu cestovného autobusom na oslavy SNP do Banskej Bystrice.

Predseda OblV SZPB Václav Homišan sa poďakoval za finančnú pomoc aj Regionálnemu Lubov-

nianskemu združeniu miest a obcí pri organizovaní vzdelávacích exkurzií. Zároveň odovzdal štyrom členom ZO SZPB ďakovné listy SZPB za aktívnu prácu a obozná-

mil prítomných s obsahom Plánom práce na rok 2025. Predpokladáme, že na oslavy 80. výročia oslobodenia Slovenska nám bude z ústredných orgánov poskytnutý finančný príspevok na dopravu.

V diskusii vystúpilo viac rečníkov. Katarína Tomková informovala prítomných o obsahu osláv 80. výročia oslobodenia SR v meste Stará Lubovňa, ktoré budú mať bohatší program aj za účasti silových zložiek pôsobiacich v regióne. Eva Kollárová prisľúbila pomoc našej organizácii v roku 2025, predseda okresnej organizácie JDS Ján Barilla hovoril o dobrej spolupráci oboch organizácií, ktoré majú mnoho spoločných členov.

Tajomníčka ZO SZPB Lýdia Hricíková vystúpila s návrhom, ktorý sme ústredným orgá-

nom SZPB predostreli už viackrát. Podľa jej názoru je potrebné zrušiť tlačene známky potvrdzujúce zakúpenie členských príspevkov. Znamky majú malý rozmer, veľakrát sa strácajú a sú archaizmom. Žiadne spoločenské organizácie ani občianske združenia ich už ne-

majú. SZPB si môžu zobrať príklad z JDS, ktorá má vyšší vekový priemer ako SZPB a známky už nemajú. Finančné príspevky potrebné na tlač známok sa dajú využiť oveľa efektívnejšie na činnosť SZPB, napríklad aj na dotáciu pre okresné organizácie SZPB.

S týmto návrhom súhlasili všetci zúčastnení a tajomníčka OblV SZPB Oľga Sopková prednesie tento návrh na Ústrednej rade SZPB.

Po prijatí uznesení rokovania uzavrela predsedníčka ZO SZPB. Apelovala na vzájomnú spoluprácu, toleranciu medzi ľuďmi, ochotu pomôcť. Zdôraznila nutnosť obrátiť našu činnosť vo väčšej miere na mladých ľudí a vyslovila v mene všetkých nádej slovami básnika: „Mier musí zvíťaziť na slávu domovov.“

-LH-

V Turci sa ujala tradícia fašiangovej zábavy

V Martine sa 6. februára 2025 uskutočnila už po tretíkrát fašiangová zábava, ktorú usporiadal Oblastný výbor SZPB v Martine pre všetky základné organizácie a jej členov z regiónu Turca. Účasť bola toho roku veľká, celkom 92 členov SZPB a ich rodinných príslušníkov. Celé podujatie mala na starosti členka predsedníctva oblastného výboru Božena Repková.

Pozvanie na toto podujatie prijali aj primátori mesta Martin Ján Danko a Vrútok Branislav Zacharides, pričom neprišli na prázdno. Venovali bohaté ceny do tomboly. Na podu-

jatí bol prítomný aj predseda JDS v Turci Josef Surman. Fašiangovú zábavu príhovormi otvorili obaja primátori a za Oblastný výbor SZPB v Martine člen predsedníctva Jozef Petráš.

Na podujatí nechýbal ani kultúrny program, o ktorý sa fašiangovo postarala spevácka skupina „Luč“. Touto cestou sa chceme poďakovať všetkým sponzorom za ceny do tomboly a obzvlášť predsedovi MS Mariánovi Gešperovi za poskytnuté knihy a publikácie. Veľké ďakujem patrí aj všetkým účastníkom.

-BR-

Spomienka na oslobodenie Hornooravských obcí

Oslobodzovanie Oravy na konci druhej svetovej vojny začala Červená armáda 12. januára 1945 Západokarpatskou operáciou. Na konci januára k nám dorazila z Poľska 1. gardová armáda Andreja Antonoviča Grečka, bojujúca v zostave 4. UF. Zo Suchej Hory, Hladovky aj Vitanovej až k Čímhovej vytlačila nemecké vojská z armádnej skupiny Heinrichi, kde už mali postavenú obrannú líniu. 29. januára 1945 sa postup oslobodzovacích vojsk na tejto línii zastavil.

Aj Jablonka bola už obsadená Červenou armádou, avšak Chyžné ešte stále držali Nemci. Prešiel takmer mesiac od oslobodenia Vitanovej Sovietmi, keď 23. februára, v Deň Červenej armády, nemeckí vojaci skoro ráno zaútočili. Dobre rozostavené bdelé hliadky červenoarmejcov zachytili prvotný nápor, ale Nemci napriek tomu vnikli do obce. Prešli cez zamrznutú Oravicu a začalo sa besnenie. Guľometmi a samopalmi strieľali na všetko, čo sa hýbalo a plameňometmi pálili drevenice, hospodárske budovy, ale i ľudí a dobytok. Do domov hádzali cez okná ručné granáty. Besneli od vyšného konca obce až po kostol. Ďalej sa už nedostali, no napriek tomu ľahlo popolom 85 % dediny.

Ani po skončení týchto hrôz sa Vitanovčania z dediny nemohli dostať, báli sa, že sa Nemci vrátia. Celý čas sa ukrývali v maštaliach a pivniciach, ktoré nezhoreli, v jednej aj po sedem rodín. Jeť nebolo čo, len kde-tu našli zemiaky, kapustu a z popola vyhrabávali spálené zrno.

Rusi už v tom čase v dedine neboli, presunuli sa do výhodnejších vyvýšených postavení, ale do dediny pravidelne schádzala hliadka.

Počas toho krvou zaliateho dňa ležali na vitanovských uliciach a v okolí stovky tiel. Presné počty sa nezachovali. Pamätníci však hovorili, že mohlo padnúť zhruba 250 ruských a najmenej 150 nemeckých vojakov. Obeťou tvrdých bojov sa stalo až 19 miestnych obyvateľov. Nemci si svojich brali pri ústupe so sebou. Pomáhať im s tým muselo pätnásť chlapcov z dediny, ktorí telá prevážali na vozoch do Čímhovej a pod Skorušinu. Mužov pobrali, ale domov ich nepustili, vrátili sa až po skončení vojny. Nasledujúce dni Vitanovčania pozbierali telá ruských vojakov a pochovali ich do spoločného hrobu okolo miestneho kostola. V roku 1946 telá exhumovali a previezli na cintorín v Žiline.

Vitanová vtedy končila pri moste, kde je dnes predajňa potravín. V tých miestach boli dve guľometné hliadky, ktoré chránili dedinu pred vpádom nemeckých vojsk od Oravíc. Jednu hliadku tvorili muži, druhú dve ženy. Pri útoku vraj položili aspoň päťdesiat nemeckých vojakov. Keď im došla munícia, muži ustúpili, no ženy padli do zajatia. Nemci ich mučili, zobliekli ich donaha. Potom ich postavili k múru a nechali ich tam do tretej hodiny poobede stáť. Nahé, v snehu a silnom mraze. Jedna zo žien mala byť vysoko tehotná. Pomôcť im nesmel nikto. Celý čas stál nad nimi nemecký vojak so zbraňou. Neskoro popoludní, keď už bolo zrejme, že Nemci budú musieť pomaly ustupovať, roztrásené a napoly zamrznuté vojačky zobrali do lesíka kde ich zastrelili. Kde sú pochované, nevedno. Ľudia hovorili, že vraj na Čerchli, tam, kde zahynuli. Ale nikto to nikdy neskúmal. Kronika obce zachytáva len ich mená – volali sa Naďa a Ďusia.

Ich pamiatku si chce uctiť ZO SZPB Trstená v spolupráci s obcou Vitanová a miestnym farárom. Chceme im urobiť malý pamätník, na ktorého návrhu pracujeme. Vyrábať ho bude miestny umelec Miroslav Mlkvík. Malo by to byť súsošie dvoch žien, jedna s puškou v rukách a druhá s rautolesťou ako symbolom mieru. Ich poníženie bude znázornené tým, že budú bosé.

Súsošie bude umiestnené na mieste, kde boli dočasne pochovaní sovietski obrancovia Vitanovej. Bude tam umiestnená aj tabuľka venovaná 19 Vitanovčanom, ktorí padli počas bojov 23. februára 1945.

Ján Krušpán, foto Ján Páles

80 rokov od oslobodenia Tisovca

Koniec januára sa v Tisovci a na Rimavskej Píle každoročne nesie v duchu spomienky na svoje oslobodenie. Už osem desaťročí žijeme v mieri a v dnešnej dobe je nevyhnutné pripomínať si, že sloboda nie je samozrejmosť. Bola vykúpená tou najvyššou cenou – ľudskými životmi našich predkov.

Tento rok si miestna organizácia protifašistických bojovníkov pripomenula toto výročie 25. januára v priestoroch mestského kultúrneho strediska v Tisovci. Stretnutie členov SZPB a pozvaných hostí pri tejto príležitosti spestril kultúrny program detičiek z miestnej materskej školy, ktoré si nacvičili pásmo ľudových piesní a tancov, za čo si vy-

slúžili potlesk všetkých prítomných. Nadčasovú báseň od Márie Rázusovej-Martákovej, Tým, čo vojnu chcú, predniesol člen ZO SZPB Karol Hruška. Tá nás prinútila zamyslieť sa, čo všetko môže život priniesť...

Po programe a občerstvení sme sa presunuli k pamätníku obetiam vojny na námestie, kde sme položili vence a zapá-

lili symbolicky 8 sviečok – jednu za každých 10 rokov mieru.

Hoci od oslobodenia uplynulo už 80 rokov, jeho odkaz zostáva stále živý. Dnešné stretnutie nám opäť pripomenulo, že mier a sloboda si vyžadujú neustálu starostlivosť. Lebo len ten, kto pozná minulosť, dokáže budovať lepšiu budúcnosť.

Radka Murárová

Pod Tatrami hodnotili svoju činnosť

Konkrétne v ZO SZPB Batizovce-Gerlachov.

Hostami boli oblastný predseda SZPB z Popradu Michal Kopko, starosta Batizoviec Gabriel Bodnár a starosta obce Gerlachov Ján Hroboň.

Predsedička ZO SZPB Monika Faixová v správe výboru hodnotila jeho doterajšiu činnosť, aktivity členov a kladne hodnotila spoluprácu s verejnou správou. Osobitne pochválila činnosť niektorých členov, napr. Vladimíra Andraša, ktorý ako pedagóg a člen oblastnej HDK veľmi aktívne pracuje so svojimi žiakmi pri zbieraní faktov o historických udalostiach rokov 1939–1945, obzvlášť holokaustu. V. Andraš so svojimi žiakmi už uspel aj na medzinárodnej súťaži.

V aktívnej diskusii sa hostia vyjadrili, že historické udalosti sa nesmú prekrucovať, na to je po-

trebné venovať sa mládeži nielen účasťou na pietnych spomienkach, ale aj besedami na školách s vizuálnou prezentáciou historických faktov.

Členovia sa vyjadrovali k činnosti svojej organizácie. Okrem pietnych spomienok zabezpečovali lyžiarske preteky, horský kros, výstup na Kráľovu hoľu. Vyjadrili sa aj k činnosti Ústredia SZPB, ktorú vysvetľoval oblastný predseda Kopko.

V závere VČS potvrdili funkčnosť doterajšieho výboru, schválili si členské príspevky na rok

2026 v sume 10€ s odvodom pre oblasť 2€.

Na záver sa oblastný predseda poďakoval za doterajšiu činnosť tak starostom za podporu ZO SZPB, ako aj všetkým členom za činnosť s odkazom, že bez ZO SZPB by sa z obcí vytratili mnohé historické fakty. No a na to, aby sa dejiny neprekrúcali, by sme mali prijímať nových členov, podtrhol.

Nakoniec udelil pamätne listy aktívnym členom a organizáciám za činnosť v prospech SZPB a udržiavania odkazu SNP. – MK –

Spomienka na 80. výročie oslobodenia Veľkej Lomnice

Konala sa 28. januára 2025. Na začiatku privítal starosta Peter Duda poslancov obecného zastupiteľstva, členov ZO SZPB, členov Detškého FS Galganecka, žiakov ZŠ a všetkých spoluobčanov. Spoločne položili kyticu vdaky k pamätnej tabuli na Obecnom úrade.

V príhovore predsedu ZO SZPB Františka Pompuru zaznelo, že obec bola oslobodená dňa 28. januára 1945 v skorých ranných hodinách pri prechode oslobodzujúcich vojsk 1. čs. brigády a Červenej armády zo smeru Kežmarok, postupujúcej na oblasť Vysokých Tatier.

To všetko hrdinstvo sa našlo aj v príhovore, hoci

sa vo Veľkej Lomnici „klasicky“ nebojovalo lebo jeho obyvatelia boli evakuovaní. Aj tak však oslobodenie nezostalo bez obetí a škôd na majetku.

Oslobodenie obce, ako aj vlasti, je udalosť, že idey a odkaz národného boja za slobodu, úcta k významným tradíciám slovenského národa bude žiť ako skvelý odkaz, ktorý je a bude v dnešnom svete tak veľmi potrebný.

Je preto naďalej nutné hrdinský čin našich osloboditeľov pripomínať a v dnešnej, takej zložitej celosvetovej situácii, to pripomínať hlavne mladšej generácii, aby vedela, že sloboda sa dá ľahko stratiť, ale ťažko ju dostať späť. – FP –, Peter Beller

(Pokračovanie zo str. 5)

Veľkej Británie a Severného Írska Nigel Baker, pridelenec obrany plukovník Jonathan Kitson, generálny riaditeľ Sekcie personálnych a sociálnych činností MO SR Martin Rímeš, vedúci oddelenia starostlivosti o vojnových veteránov a vojenských dôchodcov plk. v. v. Richard Zimányi, veliteľ 81. krídla Sliač plukovník František Pytlík a rodina Smikovcov.

Program pokračoval slávnostným odhalením modelu lietadla Spitfire, v ktorom tragicky zahynul Otto Smik. **Obrana 1/2025**

■ Poľský europoslanec v Európskom parlamente počas minúty ticha na pamiatku obetí holokaustu vyzval k modlitbe za obeť židovskej genocídy v Gaze!

Ruská invázia na Ukrajinu je terčom už 16 balíkov sankcií EÚ, ale izraelská genocída v Gaze je terčom absolútneho ticha v Bruseli!

Európska únia je totiž projektom nacistických pohrobkov 3. ríše a súčasná rusofóbia EÚ a ťaženie na Rusko to potvrdzuje!

Podľa cz24.news z 30. 1. 2025

■ Pamätník slovinským vojakom

Podpredseda vlády a minister obrany SR Robert Kaliňák so slovinským ministerským kolegom Borutom Sajovičom odhalili v obci Becherov na severovýchode Slovenska pamätník padlým slovinským vojakom, ktorí bojovali na našom území počas prvej svetovej vojny.

Pietne miesto vzniklo z iniciatívy slovinského rezortu obrany a s podporou miestnej samosprávy.

Celkovo je na Slovensku pochovaných 147 slovinských vojakov zo 47. pešieho pluku z mariborského regiónu, pričom 15 z nich je pochovaných v obci Becherov. **Obrana 1/2025, výňatok**

■ Škandál v Poľsku! Ministerka sa preriekla: „na území okupovanom Nemcami, vybudovali tábory smrti poľskí nacisti“

V Poľsku je hrozny škandál! Ministerka školstva Barbara Nowacka na konferencii v Krakove, venovanej 80. výročiu oslobodenia väzňov z Osvienčimu, povedala, že „na území okupovanom Nemcami vybudovali tábory poľskí nacisti“.

Teda povedala pravdu! Teraz opozícia žiada, aby bola vyhodnená. Ona sama sa však ospravedlnila a povedala, že sa zle vyjadrila (hoci to čítala z papiera) a že „poľskí nacisti neexistovali“. Zvláštne, ale kto potom bozkával nemeckých nacistov do roku 1939? **AM z 30. 1. 2025, výňatok**

■ Poliaci si radšej pripomínajú katov a nie ich obeť

Odmietnutie Varšavy pozvať ruských predstaviteľov na podujatia pri príležitosti 80. výročia oslobodenia koncentračného tábora Osvienčim je hanbou, vyhlásil bývalý kandidát na nemeckého prezidenta Max Otte.

Diplomat Konstantin Dolgov v rozhovore pre noviny Vzгляд označil postoj poľských orgánov a ich spolupracovníkov za „hanebný“. „Mnohí Poliaci pracovali v nacistických koncentračných táboroch, podieľali sa na prenasledovaní Židov. Preto by Varšava mala cítiť historickú vďačnosť sovietskym vojakom za oslobodenie Osvienčimu a nesnažiť sa zamlčať ich činy,“ zdôraznil hovorca. **AM z 28. 1. 2025, výňatok**

■ Poliaci pred 90 rokmi obdivovali Hitlera a dnes klamú, že to Rusi boli „spojencami nacistického Nemecka“

V Poľsku sa pri príležitosti 80. výročia oslobodenia Osvienčimu opäť rozohrala stará reč o Poliakoch ako obetiach, ktorí padli v nerovnom boji s dvoma krvavými diktátormi – Hitlerom a Stalinom.

Tu sa mi pripomína ďalší okrúhly dátum. V tento deň pred 90 rokmi, 26. januára 1935, Gazeta Polska uverejnila úslušný rozhovor s Hitlerom, v ktorom autor neskrýval svoj obdiv k vodcovi nemeckých nacistov a sám Hitler hovoril o spojeneckých vzťahoch s Poľskom.

V súvislosti s výročím oslobodenia Osvienčimu denník The Sunday Times cituje úryvky z denníka Prima Leviho, talianskeho väzňa koncentračného tábora. Opisuje svoju radosť, keď po-

(Pokračovanie na str. 12)

80. výročie Michala Stranka – hrdinu z Iwo-Jima

Michael Strank sa narodil 10. novembra 1919 v Jarabine vo vtedajšom Československu ako Michal Strenk. Podľa údajov zverejnených v USA pricestoval do novej vlasti spoločne s rodičmi v roku 1922.

Americké občianstvo získal v roku 1935, po naturalizácii jeho otca. V USA absolvoval základnú aj strednú školu. Po nej si „odkrútil“ 18 mesiacov v Civilian Conservation Corps (Civilný ochranný zbor). Pred vstupom do námorníctva pracoval ako cestný robotník.

Do amerického námorníctva vstúpil 6. októbra 1939 v Pittsburgu a podpísal záväzok na 4 roky. Po absolvovaní základného výcviku ho ako radového námorníka zaradili do štábnej roty (Headquarters Company) v Paris Island. Po povýšení na námorníka 1. triedy v januári 1941 krátko slúžil na základni Guantánamo na Kube, odkiaľ sa vrátil do USA v apríli 1941.

Ešte v ten istý mesiac bol povýšený na desiatnika a 26. januára 1942 na seržanta. V apríli 1942 s 3. práporom 7. pluku námornej pechoty sa presunul do San Diega v Kalifornii, odkiaľ sa vydal na ďalekú cestu k ostrovom Tichého oceánu.

31. mája 1942 pristál na Uvea, najväčšom ostrove v súostroví Wallis Island. V septembri 1942 sa zúčastnil na výsadkovej operácii a obsadení ostrova Pavuvu v súostroví Russell Islands (od 21. februára do 18. marca 1943) a okupácii Empress Augusta Bay od 1. 11. 1943 do 12. 1. 1944.

Dňa 14. februára 1944 sa vrátil do San Diega na dovolenku, ktorú strávil s rodičmi a súrodencami v Pensylvánii. Po dovolenke ho prideliť k 5. divízii námornej pechoty a zaradili do výcviku na základni v Camp Pendleton na Hawai. Dňa 19. februára 1945 dorazil k ostrovu Iwo-Jima.

Americké námorníctvo sa na ostrove vylodilo 19. februára

Michal Strenk

po trojdňovom ostreľovaní ostrova. Bitka o Iwo-Jima bola jednou z najkrvavejších bitiek v Pacifiku. V bojoch zahynulo 6800 amerických vojakov a 18000 bolo zranených. Z 21 000 Japoncov bolo len 200 zajatých, ostatní prišli o život.

Dobyť najvyšší vrchol ostro-

37 mm delo, v pozadí hora Suribači.

va – Suribači – mal za úlohu 28. pluk 5. divízie. Jeho príslušníci 21. februára dosiahli úpäť hory a v priebehu nasledujúceho dňa ju ovládli. 23. februára 1945 sa hliadka z 2. práporu 28. pluku, vedená nadporučikom Haroldom Schrierom, pripravovala na obsadenie vrcholu a vztýčenie zástavy USA. O 10.20 hod. bola zástava vztýčená. Krátko nato pplk. Chandler Johnson, veliteľ 2. práporu

28. pluku, rozhodol, aby z niektorej lode bola prinesená väčšia zástava. Dôvodom bolo, aby sa dala vidieť aj z väčšej vzdialenosti, čo by morálne vplývalo a povzbudzovalo aj ďalších amerických bojovníkov. Vlajku vo veľkosti 2,5 m x 1,4 m niesla na vrchol spojka pplk. Johnsona, námorník 1. tr. Rene Gagnon. K nemu bola pridelená 3-členná skupina seržanta Michaela Stranka. Nová zástava mala byť vztýčená vo chvíli, keď originálna bude spustená.

Strankova skupina ťažko zápasila s tvrdou zemou a sopečnými kameňmi, preto jej prišli na pomoc ďalší dvaja, spojka Gagnon a ešte jeden vojak a všetci šiesti s námahou zástavu osadili. Tento okamih zachytil na známej fotografii fotoreportér Associated Press Joe Rosenthal. Nearanžovaná fotka, na ktorej ani jednému vojakovi ne-

vidieť do tváre, sa stala večným symbolom bojového odhodlania amerického námorníctva v druhej svetovej vojne.

Po ovládnutí Suribači sa Michael Strank presunul so svojou jednotkou severnejšie. O niekoľko dní, 1. marca 1945, ho zasiahli črepiny delostreleckého granátu vystreleného z americkej lode, keď do piesku kreslil mapu a svojim podriadeným vysvetľoval ich ďalší postup. Následkom zranenia podľahol.

Pôvodne ho pochovali na cintoríne 5. divízie námornej pechoty. Jeho ostatky boli 13. januára 1949 prevezené na cintorín v Arlingtone, kde našli svoj večný odpočinok najslávnejší Američania. Rozhodnutím senátu amerického štátu Pensylvánia z 13. februára 1995 bol deň vztýčenia vlajky – 23. február – vyhlásený v tomto štáte za deň Michaela Stranka.

Od roku 2023 nesie 65. prieskumný prápor v Prešove čestný názov Prieskumný prápor Michala Stranka. V Starej Ľubovni je zriadená i vojenská expozícia Michala Stranka, ktorá vzdáva pamiatku a hold slávnenému rodákovi zo slovenskej obce Jarabina. **Podľa vhu.sk**

Americkí vojaci vztýčujú vlajku nad Iwodžimou. Jedným z nich je Michael Strank.

Ako vznikol pozdrav „Sláva Ukrajine!“?

Stránka pozitivnisvet.cz uvádza, že pozdrav či zvolanie „Sláva Ukrajini!“ bol ustanovený v bývalom prvorepublikovom Československu.

Ukrajinskí emigranti založili prvú fašistickú organizáciu práve u nás po roku 1920. Nazvali ju Liga ukrajinských fašistov a pozdrav „Sláva Ukrajini!“ bol ich heslom, pozdravom a na tajných schôdzkach aj pokrikom.

Neskôr táto organizácia splynula s OUN, čiže s Organizáciou ukrajinských nacionalistov a tí od fašistov prevzali aj pozdrav a rozšírili ho do Rakúska a Poľska. Keď potom tajná organizácia

ukrajinských nacionalistov v Poľsku zavraždila poľského ministra Bronislawa Pierackého a bola súdená, tak všetci obžalovaní pred súdom po skončení svojej výpovede zdvihli pravicu a pekne po nacisticky zvolali „Sláva Ukrajini!“.

Poliaci boli šokovaní a nevedeli čo s tým robiť. Novinári porovnávali tento pozdrav s nemeckým pozdravom „Sieg Heil!“ a vyslovovali obavy, či

túto organizáciu neriadí priamo Berlín.

Stepan Bandera síce nebol účastný vraždy ministra, napriek tomu bol odsúdený. Neskôr bol súd v Lvove, tiež za vraždy politikov a sovietskeho konzula a opäť obvinení hajlovali a kričali „Sláva Ukrajini!“.

Do Československa sa tento pokrik vrátil koncom roku 1938, keď ho začali prevolať pri svojich akciách teroristi z tzv. Karpatskej siete. Väčšinou vtrhli na nejaký úrad, zmlátili slovenských úradníkov, ukrad-

li tam palné zbrane a na záver donútili vystrašených štátnych zamestnancov zvolať „Sláva Ukrajini!“.

Tento pokrik bol vraj počuť aj keď zabíjali československých členov finančnej stráže a četníctva. Po odtrhnutí Podkarpatskej Rusi uzákonnili tento pozdrav a žiaci ráno pred vyučovaním vztyčovali modrozltú vlajku s trojzubcom (čo je pikajúci slovenský sokol), hajlovali a zdravili „Sláva Ukrajini!“.

Spisovateľ Jiří Mucha dokonca píše, že sa vztyčovala zároveň aj nacistická vlajka s hákovým krížom. Ešte pre úplnosť. Vychádzam

z textov Grzegorza Rossoľského-Liebeho, poľsko-nemeckého historika. Avšak kedysi som čítal ruský článok, ktorý tvrdil, že pokrik „Sláva Ukrajini!“ bol počuť aj v roku 1917 v Petrohrade počas Veľkej októbrovej socialistickej revolúcie u niektorých hajdamáckych plukov, odpoveďou naň však bolo Nech žije autonómna Ukrajinská republika.

Ukrajinci postavili slávobránu prichádzajúcej nacistickej armáde, na ktorej bolo cyrilikou napísané „Sláva Hitlerovi, Sláva Ukrajini!“ a to hovorí za všetko.

Autor je na www.pozitivnisvet.cz neregistrovaný

Hitler mal aj vyhladovanie východných Slovanov naplánované

V roku 2023 Ruská vojenská historická spoločnosť po prvýkrát zverejnila v ruštine plnú verziu „plánu hladu“ – dokumentu vytvoreného nacistickým Nemeckom na zničenie národov ZSSR.

Úplná verzia nacistickej „Smernice o hospodárskej politike hospodárskeho ústredia“ bola v ruštine prvýkrát zverejnená na stránke „История.рф“.

Dokument z 23. mája 1941 predpokladal likvidáciu 20 až 30 miliónov civilistov Sovietskeho zväzu. Išlo o „ekonomický plán na drancovanie obsadených sovietskych území. Plán sa rodil v nepokojnom období Tretej ríše, pretože bola vážne závislá na dovoze potravín. No a ten ohrozovala britská námorná blokáda.

Preto sa Nemci chystali vykradnúť Sovietsky zväz a odňať mu všetky obilie. Výsledkom tejto lúpeže by bolo vyhladovanie 20 až 30 miliónov ľudí,“ povedal Jegor Jakovlev, riaditeľ nadácie pre výskum digitálnej histórie.

Tento dokument našli Američania v archívoch vrchného velenia Wehrmachtu a objavil sa na Norimberskom procese. „Bohužiaľ, (až donedávna) ne-

bol publikovaný v ruštine,“ dodal historik. No a my dodávame, že náš Bojovník je prvým médiom, ktorý túto informáciu rozšíril medzi čitateľov.

Podľa Hitlerovho plánu sa nemeckí kolonisti mali postupne usadiť na okupovaných územiach a domorodé obyvateľstvo Sovietskeho zväzu muselo niekam odísť, poznamenal Jakovlev. „Riešenie vyľudňovania dobytých území navrhol Herbert Backe, tajomník ministerstva poľnohospodárstva a výživy. Ním sformulované smernice sa scvrkli na skutočnosť, že keď Wehrmacht obsadil územia čiernozeme, všetky potraviny z nich mali zásobovať Wehrmacht a Treťiu ríšu – obilie a iné potravinové produkty sa mali vyvážať do Nemecka na podporu obyvateľov ríše.

Následkom toho mali obyvatelia nečiernozemskeho regiónu čeliť hladu. V prvom rade sa to malo dotknúť Moskvy a Leningradu. „To znamená, že myšlienka nenakŕmiť Leningradčanov nevznikla v dôsledku zlyhania plánu Barbarossa, ale v dôsledku úvah ešte pred inváziou do Sovietskeho zväzu,“ dodal Jakovlev a ďalej citoval pria-

mo z dokumentu: „Odsudzujeme týchto ľudí na vyhladovanie nielen preto, že majú ústa navyše, ale aj preto, že Veľkorusi, za cára i za boľševikov, boli vždy nepriateľmi Nemecka a Európy.“

„Bol to plán genocídy,

...pretože genocída zahŕňa masové vraždenie niektorých ľudí,“ uviedol Jakovlev s tým, že to malo nielen ekonomické, ale aj etnické pozadie. **Zločiny nacizmu nemajú premlčaciu dobu, zdôraznil a pripomenul, že to nadobudlo osobitný význam teraz, keď Rusko opäť bojuje proti nacistickej ideológii.** „Zverejnenie takýchto dokumentov pre širokú verejnosť nám má pripomenúť, že ani jeden vojnový zločin nezostane nepotrepaný,“ uzavrel historik.

V čase hitlerovského ťaženia do Ruska už bolo mnoho európskych krajín zotročených Nemeckom a sovietsky ľud zachytil najsilnejší úder vojenskej mašinerie Tretej ríše. Spolu s Nemeckom sa proti ZSSR postavilo Rumunsko a Taliansko, o pár dní sa k nim pridalo Slovensko, Fínsko, Maďarsko a v polovici augusta Nórsko.

Ťažká krvavá vojna, ktorá trvala 1418 dní a nocí, sa skončila 9. mája 1945 úplnou porážkou krajín fašistického bloku. Celkové ľudské straty ZSSR počas vojny dosiahli 26,6 milióna ľudí. Z toho vyše 8,7 milióna zomrelo na bojiskách, 7,42 milióna ľudí nacisti zámerne vyvraždzili na okupovaných územiach a vyše 4,1 milióna ich zomrelo v brutálnych podmienkach okupačného režimu. Ďalších 5,27 milióna ľudí bolo odvlečených na ťažké práce do Nemecka a jeho susedných krajín, ktoré boli tiež pod nemeckou okupáciou. Z toho niečo vyše polovice sa ich vrátilo do svojej vlasti – 2,65 milióna ľudí, viac ako 450 tisíc sa prisťahovalo, 2,16 milióna ľudí zomrelo v zajatí.

Straty ZSSR predstavovali 40 % všetkých ľudských strát v druhej svetovej vojne. Pri oslobodzovaní národov Európy položilo život asi milión sovietskych vojakov. Podľa záverov mimoriadnej štátnej komisie na zistenie a vyšetrovanie zverstiev nacistických útočníkov okupanti úplne alebo čiastočne zničili viac ako 1,7 tisíc miest a obcí, viac ako 70 tisíc dedín a osád ZSSR.

Vladimír Mikunda

Ako Nemci v sekunde identifikovali Žida?

V 1930. rokoch Nemci vyvinuli ucelený systém identifikácie nemeckých Židov. Lenže na okupovaných územiach sa dal použiť len obmedzene. Najmä keď nacisti napadli ZSSR, kde žilo veľa rôznych národností.

Oddeľovanie Rusov od Židov sa dialo len na počiatku, potom začali všetkých hnať pod jednu kosačku.

Masové vraždy Židov sa v ZSSR diali od prvých dní nemeckej invázie. Počas nich bolo zabitých takmer 3 milióny ľudí – teda 60 % všetkých Židov, ktorí boli občanmi ZSSR. Na samotnom ruskom území ich Nemci zabili asi 400 tisíc.

Najväčší rozsah vyhladzovania bol v rokoch 1941–1943 v krajinách, ktoré spadali pod nemeckú okupáciu. Zomrelo v nich až 97 % Židov. Iné krajiny takýto rozsah nezažili, dokonca ani v Poľsku, ba ani v samotnom Nemecku.

Ako boli rozpoznávaní Židia?

Nemecký systém sa opiera o tri hlavné určujúce faktory: O civilné záznamy, o informátorov a pri mužoch o prítomnosť obriezky.

Okrem toho existovali zoznamy znakov „typicky židovského“ vzhľadu, ktoré poskytovali charakteristiky farieb očí a vlasov, ušných lalôčikov, hrebeňov obočia, lícných kostí a pier, ktoré sú tejto národnosti vlastné.

Uved' me si príklad, ako boli napr. v Charkove identifikovaní Židia.

December 1941. Všade sa objavilo „Oznámenie charkovskej mestskej samosprávy“ v 3 jazykoch, kde Nemci zorganizovali registráciu všetkého obyvateľstva mesta do 8. decembra. V bode 8 sa uvádzalo, že „židovské obyvateľstvo je evidované oddelene od ostatných obyvateľov mesta – podľa samostatných zoznamov“.

Za registráciu museli dospieť

obyvatelia zaplatiť 1 rubel a Židom bolo účtovaných 10 rubľov. Osobitne sa tiež stanovovalo, že údaje o štátnej príslušnosti musia byť uvedené podľa skutočností bez ohľadu na údaje v pase.

Keďže mnohí Židia, ktorí žili v ZSSR, si svoju národnosť písali podľa miesta, kde žili – v Rusku to boli Rusi, na Ukrajine – Ukrajinci atď. pre Židov v Charkove boli vopred pripravené žlté listy – odtiaľ názov „žlté zoznamy“ – ich osud bol jeden: byť zastrelený.

Ľudia sa prišli registrovať z vlastnej vôle. Správcovia budov si však zostavovali aj vlastné zoznamy. Je zaujímavé, že mnohí Židia boli zradení vlastnými susedmi a priateľmi! V dôsledku sčítania ľudu bolo do 12. decembra 1941 v Charkove identifikovaných 10271 ľudí, ktorí mali ísť do geta – ktoré bolo označené ako 10. obvod mesta.

Ukrajinci to sledovali a stáli vedľa policajtov. Málokto súcitil s tými, ktorí boli odsúdení na smrť, boli dokonca aj takí, ktorí sa Židom posmievali, zobrali im biedne veci a prevrátili sane. Nebolo nikoho, kto by sa im prihováral, mnohí sa len ľahostajne prizerali. Sused zrádzal suseda, byty, ktoré uvoľnili Židia, dlho nezivali prázdnotou – okamžite ich obsadili tie rodiny, ktoré podporovali nový režim.

Nemci teda v podstate nijako zvlášť nerozlišovali Židov od Rusov, počúvali len udavačov, ktorí mohli kohokoľvek upozorniť, že niekto je Žid. Mnohí

miestni obyvatelia sami každého odsudzovali, či sú Židia, alebo sa za nich len považujú. A potom chodili rabovať židovské domy, vynášať cennosti a veci, alebo sa do nich nasťahovali.

Tieto skutočnosti boli v sovietskych časoch zamlčané, pretože podľa oficiálnej ideológie boli všetci obyvatelia ZSSR bratské národy a všetci hromadne povstali, aby bojovali proti nemeckým okupantom. Došlo aj na potlačanie informácií o Židoch v rámci nevysslovovaného antisemitizmu v Sovietskom zväze za Stalina.

Podľa ruskej tlače

(Pokračovanie zo str. 10)

čul delostrelecké paľby v okolí a príchod ruskej armády. Všade píše o tom, ako Rusi prišli. A ani slovo o amerických „osloboditeľoch“ a ešte menej o „ukrajinských“.

AM z 27. 1. 2025, výňatok

Americký fašizmus

Mysleli ste si, že fašizmus bol Hitler alebo Mussolini? Nie, boli to len vládcovia, ktorí ho prijali za základ svojho politického systému. Okrem toho fašizmus ako idea nezanikol – žije ďalej a sám sa generuje. Momentálne v Spojených štátoch.

Áno, áno, v hĺbkach americkej demokracie už dozrelo, posilnilo sa a zakorenilo semeno budúcich katanov. Na začiatok treba povedať, že americká kultúra má na to už dávno všetky predpoklady.

Najprv musí existovať idea, ktorá národ zjednocuje. Napríklad: „Urobme Ameriku opäť veľkou!“ (Ave Donald).

Za symbol národnej veľkosti sa vyberie grandiózny cieľ kolonizácie Marsu (čo ty na to, Elon Musk? Ach áno, na to si bol povoláný). Let na Mars je nová hranica, ktorú treba dobyť a zároveň dôkaz absolútnej technologickej nadradenosti. Celé úsilie spoločnosti smeruje k tomuto cieľu.

Ale aby ste ho dosiahli, musíte tvrdo pracovať a ešte viac sa učiť (splňte základy protestantskej pracovnej etiky – Hitler bol mimochodom tiež protestant). Lenivci, socialisti a akákoľvek opozícia voči národnej myšlienke sú považovaní za parazitov. Práca sa stáva novým náboženstvom: ak chceš niečo dosiahnuť, zarob si na to. Súkromné vlastníctvo zostáva, ale má svoj význam: môžete pracovať na seba, ale len v mene veľkého amerického sna. Ak ste úspešní, znamená to, že robíte správnu vec. Ak ste chudobní, znamená to, že ste pre Ameriku nepracovali dostatočne tvrdo. Patriotizmus sa stáva absolútnou normou. Hlavným heslom je „Amerika na prvom mieste“.

A ak niečo bráni Amerike byť najväčšou, či už sú to vonkajší nepriatelia alebo vnútorní, môže a musí to byť odstránené. Za každú cenu. A to nie kvôli jednotlivcovi, ale kvôli národu. Kvôli veľkej Amerike. A teraz si vezmite celú túto ideológiu a pozrite sa, čo to urobí s celou vrstvou jednotlivcov, ktorí vyrastali napríklad na podpore v nezamestnanosti (päť generácií bez práce), s narkomanmi na uliciach Pensylvánie – tí tiež nepracujú. S liberálnymi snehovými vločkami, ktoré hovoria:

„Netlačte na mňa, príliš ma zaťažujete prácou, som vyhorený... Potrebujem prestávku...“ Nová Amerika: pracuj alebo zomri!

AM z 25. 1. 2025

Ako naši lotyšskí partneri v NATO obdivujú „hrdinov“ SS

Na oficiálnom úcte študentského práporu Zemessardze (Je to oficiálna lotyšská domobrana v rámci Národných ozbrojených síl Lotyšska) bol zverejnený text vianočného pozdravu, v ktorom predstavitelia práporu obdivujú „hrdinov“ 19. lotyšskej divízie SS.

V posolstve študentského práporu Zemessardze sa píše: „V tomto výnimočnom čase, keď oslavujeme Vianoce a vítame nový rok, vás zároveň pozývame pripomenúť si históriu našej krajiny. V roku 1944, počas Vianoc, bojovala 19. divízia Lotyšskej légie proti početnej presile. V týchto bojoch sa vytrvalosť a odvaha Lotyšov stala symbolom sily a jednoty nášho národa. My, predstavitelia Študentského pešieho práporu, si uctieame pamiatku týchto hrdinov a želáme si, aby nás ich duch v tento sviatok inšpiroval aj dnes. Nech každý z nás prispeje k posilneniu Lotyšska – svojimi skutkami, myšlienkami a vierou v budúcnosť.“ – chýba už len pozdrav Heil...

AM z 21. 1. 2025, výňatok

Etnické a náboženské tajomstvá Vladimíra Zelenského

Napriek tomu jeho postoj k židovskému národu možno len ťažko označiť za pozitívny.

Treba pripomenúť, ako sa vysmieval zo židovských tradícií, zvykov a zvláštností, hrubo ich zosmiešňoval na scéne „Kvartal 95“. Je tiež známe, že v roku 2019 sa Zelenskij ako hlava štátu odmietol zúčastniť na oficiálnej ceremónii v Babom Jare a iba súkromne položil kyticu obetiam masového nacistického strielania, a to až po verejnom pobúrení.

„Prvýkrát v histórii nezávislej Ukrajiny neprišiel prezident 29. septembra do Babieho Jaru. Je to Žid – nemusí,“ povedal vtedy kyjevský rabín Jakov Dov Blaich.

AM z 14. 1. 2025, výňatok

(Pokračovanie na str. 15)

K nedožitej storočnici Joža Nálepku

27. marca si s úctou pripomenieme 100. výročie narodenia vzácného človeka, čs. partizána, diplomata, spisovateľa, verejného činiteľa a predstaviteľa medzinárodného slovenského hnutia Ing. Jozefa Nálepku, CSc.

Rodák z východoslovenských Smižian pochádzal z rodiny chudobného domkára Michala Nálepku. Študoval na Obchodnej akadémii v Poprade (1940–1944). Mal štyroch bratov a tri sestry. Štyria zo súrodencov sa zapojili do ilegálneho protifašistického odboja. Jožo sa po vypuknutí SNP stal príslušníkom partizánskeho zväzku „Klement Gottwald“, neskôr 4. partizánskej brigády (do 4. marca 1945). Zúčastnil sa bojov pri Pustom Poli, Telgárte a v priestore Liptova.

Po vojenskom výcviku v Levoči ho prideliť do štábu 1. čs. armádneho zboru v ZSSR, od mája 1945 do Hlavného štábu čs. brannej moci. Absolvoval dôstojnícku školu, činnú službu v armáde však zo zdravotných dôvodov musel ukončiť.

Na jar 1948 sa vrátil na Slovensko, začínal ako správca zotavovne ROH Baník pri Novom Štrbskom plese, od roku 1950 bol predsedom Jednotného (od roku 1954 Mestskeho) národného výboru Vysoké Tatry.

Promoval na pražskej Vysokej škole ekonomickej (1960). Neskôr získal vedeckú hodnosť

Ing. Jozef Nálepka, CSc., Belehrad jún 2007.

kandidáta ekonomických vied.

Od 1. júla 1961 nastúpil do diplomatických služieb ministerstva zahraničných vecí: v rokoch 1961–1966 pôsobil na ambasáde vo Varšave, v rokoch 1968–1969 v Moskve, v júli 1969 bol vymenovaný za veľvyslanca ČSSR v Juhoslávii, od 1. októbra 1975 bol námestníkom ministra zahraničných vecí. V rokoch 1982–1988 bol veľvyslancom v Grécku. Po návrate z Atén odišiel 31. marca 1989 do starobného dôchodku.

Jozef Nálepka bol nositeľom viacerých domácich a zahraničných významaní a medailí. Od 6. mája 1978 sa stal členom P FÚV ČSZPB, od roku 1998 bol tajomníkom a od roku 2007 generálnym tajomníkom Medzi-

Prezident SR R. Schuster odovzdáva dekrét o vymenovaní kpt. Jána Nálepku do hodnosti brig. gen. OS SR in memoriam jeho bratovi Jozefovi (1. zľava), Bratislava 7. 5. 2004.

Česká delegácia na rokovaní Medzinárodného slovenského výboru, v strede J. Nálepka, Belehrad jún 2007.

národného slovenského výboru.

Jozef Nálepka bol publicisticky činný, vydal niekoľko kníh, z ktorých tri venoval slávnemu bratovi Jánovi, partizánskeho veliteľovi, Hrdinovi SNP a Hrdinovi Sovietskeho zväzu, ktorý padol 16. novembra 1943 pri oslobodzovaní ukrajinskej Ovrúče. Neskôr vydal rozsiahle spomienky – Prvá maturita a Vysoké Tatry (1997) a Od Vysokých Tatier po Akropolu (2000), prispieval do regionálnych a ústredných periodík s odbojarským a zahraničnopolitickým zameraním.

Po vymenovaní brata Jána do hodnosti brigádneho generála in memoriam rozkazom prezidenta SR č. 2 zo 7. 5. 2004 pripravil a nechal zhotoviť Pamätnú medailu Jána Nálepku-Repkina, udeľovanú Predsedníctvom ÚR SZPB.

S manželkou Soňou vchovali syna Alexandra a dcéru Tamaru.

Osobne som sa s ním zoznámil v roku 1999 ako riaditeľ Vojenského historického archívu v Trnave, keď sústreďoval dokumentáciu o bratovi Jánovi. Počas môjho pôsobenia v Kancelárii ÚR SZPB sa z nás stali priatelia, niekoľkokrát sme sa stretli v Bratislave a Prahe. Osobne mi venoval knihy, ktoré napísal. Vnímam som ho ako človeka uzavretého, vzdelaného, skúseného a pragmatického. Zdôrazňoval nemalé zásluhy brata Jána, ktorého považoval za svoj veľký vzor, poukazyval na víťazstvo Červenej armády nad Wehrmachtom v Kurskom oblúku v lete 1943, keď po prechode k sovietskym partizánom v noci zo 14. na 15. mája 1943 odovzdal Sovietom nemecké prísne tajné operačné plány.

Jozef Nálepka tiež čelil úsiliu o bratovu až nehoráznou dehonestáciu, s ktorou po roku 1989 vyrukovali niektorí „na slovo vzatí“ odborníci – historici a novinári s cieľom dezinterpretovať a falšovať historické udalosti 2. svetovej vojny.

S bolesťou v srdci spomínal na takmer trojmesačné (od 24. 3. 1999) bombardovanie Juhoslovenskej zväzovej republiky vojskami NATO, prvýkrát v dejinách bez súhlasu Bezpečnostnej rady OSN.

Jozef Nálepka, ako jeden z posledných legiend čs. protifašistickej rezistencie, navždy odišiel do partizánskeho neba 29. septembra 2014 v Prahe. Posledná rozlúčka s týmto čestným človekom a čs. vlastencom so slovenskou dušou sa uskutočnila 15. októbra 2014 na cintoríne v jeho rodisku.

Petr Švanda, snímky z. Opatřila a J. Puškáša boli stiahnuté z internetu

- **Banská Bystrica – Radvaň:** Darina Vidrová 82, Gabriela Javorská 92 a Helena Hrušková 65 rokov.
- **Bardejov 1:** Anton Hroš 83 a Mária Hanisková 84 rokov.
- **Bardejov 2:** Luboš Majda 60, Anna Hersteková 75, Jozef Keselica 81 a Anna Novická 83 rokov.
- **Bardejov 3:** Peter Prokopovič 70 a Andrej Fedor 75 rokov.
- **Bernolákov:** Ing. Matej Biskupič, Magdaléna Chovanová a Zlatica Koleničová 81, Mária Paulusová a Erika Piterová 82 a Anna Lehotská 65 rokov.
- **Bratislava 29:** Alexej Luknár 75 rokov.
- **Breznička:** Anna Kovaľančíková 83 rokov.
- **Brezno 2:** Jozef Čunderlík 70 rokov.
- **Brusno:** Jozef Lupták 80 a Ivan Gorný 50 rokov.
- **Čadca:** pplk. v.v. Štefan Janík 85 rokov.
- **Čaňa:** Patrik Demko 35, Pavlína Ivanová 70, Gabika Laszlová 35, Jakub Petrus 30, Jana Figurová 60, Peter Želinský 65, Monika Šandorová 60 a Mária Sotáková 83 rokov.
- **Cinobaňa:** Ludmila Lofajová 85 a Mária Kováčová 81 rokov.
- **Čičmany:** gen. v.v. Tibor Gáplovský 75 a Vladimír Gábel 55 rokov.
- **Dolné Vestenice:** Ján Makva 70, Viola Fischerová 65, Natália Matejíčkova 82 a Anna Suchánková 84 rokov.
- **Harmanec:** Ján Petráš 80 a Aurel Retka 70 rokov.
- **Hažlín:** Ondrej Surgent 70 rokov.
- **Hniezdne:** Katarína Živčáková

- 75 a Mária Pardusová 65 rokov.
- **Hnúšťa:** Mgr. Vladimír Čák 90, Ing. Danica Bálintová 75 a Vojtech Gál 75 rokov.
- **Hrachovo:** Mária Mareková 92, Elena Sirotiaková 85 a Helena Vetráková 70 rokov.
- **Humenné:** Viera Podhorná 88 rokov.
- **Jarabina:** Anna Derevjaniková 75 rokov.
- **Kalinovo:** Nina Ciráková a Martina Dobiašová 50 rokov.
- **Kežmarok – ZO 1. čs. samostatnej tankovej brigády:** Anna Orinčáková 98 a Helena Poláková 75 rokov.
- **Kolačno:** Jozef Beliansky 88, Stanislav Kmeť 84, Jozef Chochula 75 a Jozef Beliansky 75 rokov.
- **Košice:** Emília Makranská, Milan Danko a Tatiana Davidovová 70, Diana Mašľanová 55, Marko Zummer a Dominik Kočán 30, Pavol Cikray 80, Miloš Kubička 50, Helena Kováčová 75, Matej Smorada 35, Mária Zaputilová 93, Ján Andrášik 83, Zuzana Guľašiová 82, Galina Burešová 91, Terezia Kovalčíková 81 a Anna Školová 89 rokov.
- **Kráľovský Chlmec:** Oľga Antalíková 75 rokov.
- **Kríže:** Magdaléna Pardusová 60 rokov.
- **Kysta:** Ján Mitinko 75 rokov.
- **Kurov:** Štefan Molčan 80 rokov.
- **Lehota pod Vtáčnikom:** Roman Dudáš 50 rokov.
- **Lenartov:** Helena Beňová 80 rokov.
- **Lipovec:** PhDr. Jozef Mada 60 rokov.
- **Lipt. Mikuláš:** Ľubica Moravčíková 81 a Zdenka Madudová 70 rokov.

- **Lučenec:** Boris Mojžiš 50, Mariana Oravcová 80, Anna Jakubová 83 a Pavel Mikuláš 81 rokov.
- **Ľubietová:** Anna Šipošová 75 a Jana Randušková 65 rokov.
- **Málinec:** Dušan Čepko 70, Ján Findra 65 a Eva Števo 55 rokov.
- **Martin – ZO SZPB plk. Pelcrovej:** Viera Zimeľová 75 rokov.
- **Medzev:** František Mlynarčík 80 a Katarína Mlynarčíková 60 rokov.
- **Medzilaborce:** Viktor Dacej 20, Jozef Jalč 75 a Michal Varchola 87 rokov.
- **Medzibrod:** Jozefína Prievalská 75 a Eleonóra Zázrivecová 80 rokov.
- **Michalovce:** MUDr. Ján Mihalečko 65, Eva Cifruľáková 70 a Štefan Poľaško 81 rokov.
- **Miezgovce:** Ivan Kleman 80 rokov.
- **Myjava:** Anna Bagalová 91, Anna Viselková 90 a Viera Hrivnáková 85 rokov.
- **Nitra – Dolné mesto:** Ing. Juraj Fabka 75 rokov.
- **Nižný Žipov:** Danka Kostovčíková 65 rokov.
- **Ostrý Grúň:** Marta Koršová 65 a Emília Šurianska 87 rokov.
- **Partizánske:** Agneša Minárová 97, Jozef Ďuriš 80, Anna Badinská a Jozef Starších 75 a Daniela Turčeková 70 rokov.
- **Pažiť:** Jozefína Zeleníková 70 rokov.
- **Petrovce n/Laborcom:** Ľubica Juhásová 69, Ján Čurný 72 a Jozef Telepjan 61 rokov.
- **Prievidza – ZO SZPB pri HBP a.s.:** Katarína Šáalová 45 rokov.
- **Podrečany:** Viera Borovičková 50 rokov.
- **Poltár:** Viera Brezinová 75, Elena Hanesová 85, Marta Kováčová 50, Elena Vrbiniaková 55, Tomáš Nociar 40 a Marián Obročník 45 rokov.
- **Rajec:** Jozef Talajka 75, Anna Dobešová 70 a Veronika Stanková 70 rokov.
- **Revúca-ZO SZPB gen. Viesta:** Oľga Bartová 83, Michal Kalina 82, Zuzana Herczegová 80, Emília Šágová 80, Janka Čeriová 70 a Lukáš Kriak 25 rokov.
- **Rožňava:** Priška Jeftušenkova 95, Emília Martinková a Ján Keszi 80, Júlia Bereczová 65 a Mgr.

- Martina Letanovská 45 rokov.
- **Sečovce:** Marta Maková 70, Emília Šintajová 75 a Marta Kocúrová 91 rokov.
- **Selce:** Ludmila Vaškova 75 rokov.
- **Sliach:** Ing. Pavel Murín 87 rokov.
- **Stará Ľubovňa:** Rastislav Benko 70 a Mirosláv Ferčák 75 rokov.
- **Strážavy:** Ján Betka 75 rokov.
- **Streda nad Bodrogom:** Imrich Dosa 60 a Edita Kalmanová 75 rokov.
- **Strážske:** Ladislav Vedra 55 a Anna Suchá 75 rokov.
- **Šarišské Jastrabie:** Mária Balušinská 75 rokov.
- **Špania Dolina:** Božena Kapustová 87, Mária Andrášiková 80 a Emanuel Bulla 89 rokov.
- **Trenčín 1-ZO SZPB gen. Goliana:** Mária Fabová 80, Mária Chrenková 82, Valéria Meravá 70 a Mária Pavlíková 75 rokov.
- **Trhovište:** Štefan Plešavský 79 a Ľuboslava Tkáčová 62 rokov.
- **Turany:** Viera Cígrová 75, Kvetta Učňová 82, Pavol Múkera 86

- a Milan Hulec 89 rokov.
- **Uderiná:** Jana Kuviková 45 rokov.
- **Utekáč:** Jolana Goldschmúttrová 83 rokov.
- **Valaská:** Mgr. Zlatica Starke 55 a Jolana Danišová 86 rokov.
- **Vidiná:** Štefan Vrábel 84 rokov.
- **Vyšné Ružbachy:** Štefan Ružbarský 55 rokov.
- **Zalužice:** Anton Palovčák 50 a Mária Bihariová 70 rokov.
- **Zemplínska Teplica:** Jozef Lukáč 60 rokov.
- **Zlatníky:** Jozef Ország 88 rokov.
- **Žabokreky nad Nitr.:** Marcela Kostolná 45 rokov.
- **Žilina 2:** Lýdia Ovseníková 80, Mária Podhorová a Emília Tulcová 75 rokov.
- **Žilina 3:** Júlia Pečalková 75 rokov.
- **Žiar nad Hronom:** JUDr. Karol Berndt 60, Mária Luptáková 84, Božena Mižúrová 88, Irena Petrgalovičová 85 a Mária Čelárová 81 rokov.

Jubilantom srdečne blahoželáme.

Navždy sme sa rozlúčili

- **Bratislava 20:** Vladimír Ševčík 72-ročný.
 - **Hostie:** Karol Šútor 79-ročný.
 - **Rajec:** Anna Veselovská 72-ročná.
 - **Revúca – ZO SZPB gen. Viesta:** Ivan Klincko 82-ročný.
 - **Špania Dolina:** Marta Fábiková 81-ročná.
 - **Trebišov:** gen. DPO Miroslav Štabrila 69-ročný.
 - **Trenčín 1 – ZO SZPB gen. Goliana:** Anna Lišková 93-ročná.
 - **Turany:** Mária Čanádyová 86-ročná.
 - **Uderiná:** Marian Mertus 68-ročný.
 - **Žilina 2:** Pavol Mikolašik 85-ročný.
- Čeť ich nehynúcej pamiatke!*

Spomíname

Vo veku 81 rokov nás 28. 2. 2025 navždy opustila Anna Čiefová, členka základnej organizácie SZPB Zlatý Potok Zvolen.

Spolu so svojim otcem, s priamym účastníkom SNP, bola 28 rokov aktívnou členkou SZPB. Pochádzala z obce Lieskovec pri Zvolene, kde vykonávala funkciu starostky.

Čeť jej pamiatke.

Viera Nociarová, v mene výboru ZO SZPB Zlatý Potok Zvolen

Čeť jeho pamiatke

Vo veku 87 rokov nás 19. februára 2025 navždy opustil Štefan Doskoč, člen ZO SZPB Zlatno. Jeho meno bude navždy zapísané v pamäti našich členov.

Svojim prístupom a činnou prácou, ako predseda miestneho národného výboru, neskôr aj ako starosta obce Zlatno, zanechal po sebe nezmazateľnú stopu v podobe činov a aktivít v prospech obce. Medzi najväčšie diela, na ktorých sa aktívne podieľal, patria: výstavba materskej škôlky, oprava základnej školy a vybudovanie jedálne, vybudovanie chodníkov v obci, prístupovej komunikácie... V obci založil Základnú organizáciu SZPB, ktorej bol aj dlhoročným predsedom, neskôr členom predsedníctva Oblastnej organizácie SZPB v Nitre. Spolu s generálom J. Husákom bol spoluzakladateľom „Náučného partizánskeho chodníka“ Skýcov – Zlatno, ktorý tento rok oslaví už svoje 37. pokračovanie. Jeho rezbárske práce sú nielen u čelných predstaviteľov štátu, ale aj u členov SZPB a návštevníkov ním založenej pamätnej izby v obci, kde zhromaždil množstvo exemplárov z 2. svetovej vojny a z histórie obce. Jeho kniha Smrť spadla z oblakov približuje útrapy obyvateľov obce Zlatno počas 2. svetovej vojny. **Anna Zabáková**

Ži ešte dlho a šťastne, priateľ náš!

21. marca 2025 sa dožíva významného výročia 75-tich rokov zakladajúci člen a dlhoročný predseda základnej organizácie SZPB Dr. Gustáva Husáka v Bratislave Petržalke RSDr. Anton Kozubík.

Vzácnemu oslávencovi želá celá základná organizácia SZPB hlavne dobré a trvalé zdravie, šťastie a veľa životného optimizmu, aby mohol byť ešte dlhé roky na čele základnej organizácie a obohacoval ju o svoje bohaté životné skúsenosti. **J. Luhový**

Opustil nás Dušan Čaplovič

Po krátkej ťažkej chorobe nás v podvečer 6. marca 2025 v Bratislave opustil doc., PhDr. Dušan Čaplovič, DrSc.

Od čias pôsobenia vo funkcii podpredsedu vlády SR v prvej vláde R. Fica, od roku 2009 pôsobil ako čestný predseda vtedy vznikajúceho Klubu umelcov, spisovateľov a historikov pri ÚR Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov. Mnohokrát asistoval a pomáhal vo chvíľach, keď bolo potrebné získať viac prostriedkov na ocenenie žijúcich priamych účastníkov odboja a vdov. Aktívne napomohol a prispel k edičným aktivitám vo vzťahu k osobnostiam a kultúrnym hodnotám tém protifašistického odboja. Viac v nasledujúcom čísle. **Ladislav Skrak**

Dušan Čaplovič v spoločnosti troch predsedov SZPB. Tomáša Šveca (tretí vľavo), Pavla Sečárika (tretí vpravo) a Viliama Longauera (druhý vpravo).

„Kniha pamjati – Slovakija“

Niet nad vzdelanosť! V tomto prípade ide o dejiny druhej svetovej vojny, o jej podoby a o jej odkaz na našom území.

Naša generácia si pamätá rozsiahle memoriálne a pietne, rozsiahle obrazové a dokumentárno-historické publikácie, ktoré v Sovietskej knihe (niekdajšej špecializovanej predajni), ako pripomenutie dávnych a mnohých obetí prezentovali udalosti a odkaz, podoby tej vojny – vo Volgograde/Stalingrade, pod Moskvou, v Leningrade, Kyjeve, Minsku. Vtedy, v sedemdesiatych a osemdesiatych rokoch, vznikli aj špecializované odborné publikácie k osobnostiam, vývinu a hodnotám – monumentálnej sochárskej a maliarskej tvorby – sovietskej mnohonárodnej, ale aj tej pokrokovej, progresívnej.

Dnes k nim môžeme smelo pridať publikáciu z edície „Kniha pamjati“, konkrétne jej 13. časť, ktorá sa týka len Slovenska. Takéto kompendium vyšlo v závere minulého roka. Aby sme použili aj tento „vznešený“ knižný súvis, nejde o kódex. Kódex je typ posvätných kníh, kde sa listy vrstvia bez ich previazania, prešitia, iba sa kladú na seba. Nejde o kódex ani z hľadiska, že by obsahoval nejaké tajné fanatizované kódy. Pripomínam to preto, že ide o knihu v ruštine (a v slovenčine), a ako obyčajne neodporúčam nejakú goebbelsovskú protiruskú, protislovenskú, ba ani antisovietskú zúrivosť pri komentovaní a vyhodnocovaní tohto – okrem iného – posvätného kompendia.

„Kniha pamjati – Slovakia“ je trinásť v poradí. Už vyšlo Bielorusko, Poľsko, niekdajšie pobaltské republiky, atď. Jej autorom, resp. zostavovateľom je Jurijus Trakšjalis, riaditeľ In-

štitútu vojenského historického dedičstva v litovskom Vilniuse. Pokračuje v dlhodobom projekte „Kniha pamjati. Evropa“, ktorý je venovaný 80. výročiu víťazstva sovietskeho ľudu vo Veľkej vlasteneckej vojne rokov 1941–1945.

Diel „Slovakija“ je venovaný protifašistickému odboju na Slovensku a osobitne 80. výročiu SNP. Kniha vyšla v moskovskom vydavateľstve „Čelovek“ v roku 2024. Ide o edičný titul Fondu veteránov diplomatickej služby.

Čo obsahuje toto kompendium?

Stati a štúdie ako Vznik Slovenského štátu (14. marca 1939), Slovensko vo vojne proti Poľsku a Sovietskemu zväzu, Slováci v partizánskych lesoch Bieloruska, Slovenskí partizáni na Kryme, 2. československá paradesantná brigáda v ZSSR, 1. československý armádny zbor v ZSSR, Občania ZSSR v slovenskom hnutí odporu... A to spolu s pomníkmi a obrazovou dokumentáciou. Knihu ďalej traktujú osobnosti – generál Sergej M. Štemenko, maršal Ivan S. Konev, generál Kirill S. Moskalenko, generál Ludvík Svoboda.

V našej stálej expozícii Za slobodu! v sídle SZPB sme sa osobitne venovali vojensko-strategickým a taktickým operáciám oslobodzovania Slovenska. Tému a závažné historické reálie nám spracoval doc. PhDr. Jozef Bystrický, CSc. Kompendium je v tomto súvisle podrobnejšie a stavia na výskume a zisteniach obsiahnutých vo „Vojennoj ency-

klopediji“, vydanej Vojenizdatom v Moskve v roku 2004, v 8 dieloch. Minimálne to, čo prezentuje a o čom informuje panel našej expozície o procese oslobodzovania Slovenska, nemal by chýbať v syllabách občianskej náuky ako súčasť stredoškolskej vlastivednej výchovy (výberovej, záujmovej). Kompendium Slovakija však navyše zverejňuje bilančne, vinctívne a tristne aj špecifické vojenské operácie, ktoré mali lokálny slovenský význam – Komárňanská, Banskobystrická, Malofatranská... Pertraktuje, samozrejme, osobitne aj Bratislavsko-brniansku útočnú operáciu (25. marca – 5. mája 1945). J. Bystrický spracoval problematiku vo vojenskom pojmosloví – útočná operácia. Pri zostavovaní našej expozície sme tento pojem nahradili oslobodzovacím významom!

Kompendium pokračuje vo svojom impozantnom tóne – zverejňuje textové, obrazové a dokumentačné medailóny tých, ktorí sa stali hrdinami Sovietskeho zväzu v dotyku s problematikou oslobodzovania Slovenska. Sú nám známe mená ako Džuman Karakulov, Vasilij Nikonovič Gološan, a to z Aleje hrdinov na Dukle. Kompendium ich však prezentuje oveľa viac – spolu tridsať dva. Jedným z nich, hoci na oslobodzovaní Slovenska sa už nezúčastnil, je kpt. (dnes brigádny generál in memoriam) Ján Nálepka. Kompendium zverejňuje po prvýkrát Ukaz/Výnos/Rozhodnutie „Prezídia Verchovného Soveta“ z 2. mája 1945 ad hoc.

Kompendium nemožno iba bezducho vyhodnocovať, hoci odborne je možné viaceré súvislosti recenzovať. Hlavnú hodnotu pre hnutie odbojárov na Slovensku je však nutné vidieť

v tom, že doslova giganticky zverejnila mnohopočetný súbor fotografií pomníkov a pamätníkov z celého územia Slovenska v členení po jednotlivých krajoch. Aj preto takýto súborný obraz memoriálnych objektov nemôže chýbať ako základ autentickú poznávaciu, kultúrno-spoločenskú a výchovnú prácu našich oblastných výborov SZPB.

Táto časť je veľkou inovačnou hodnotou, a to pre snahu o kompletizovanie podoby rozsiahlej sústavy týchto pamiatok a pamätihodností, pričom obsahuje aj zábery reportujúce činnosť Veľvyslanectva Ruskej federácie vo vzťahu k týmto pietnym objektom.

Ťažisko tejto, možno až trojkilogramovej, knihy spočíva na obrazovej dokumentácii pomníkov, pamätníkov a pamätných tabúl koncentrovanej na podnety a tému oslobodenia (ale aj Povstania). Iba čiastočne obsahuje smerodajné umenovedné informácie (nielen kde a k akej udalosti, ale aj) kedy pomník vznikol, kto ho vytvoril, atď. V tejto veci sa však vyskytujú aj takéto informácie, a to v súvisle, ktorý je pre nás cenný – ide o memoriálne objekty Žilinského kraja. Spomínajú sa tam aj naše mená odborníkov, keďže tvorcovia kompendia čerpali z publikácie Po stopách hrdinov II. svetovej vojny vydanej v Žiline v roku 2013.

PhDr. Ladislav Skrak, tajomník Klubu umelcov, spisovateľov a historikov pri ÚR SZPB

S knihou sa ako prví oboznámili predseda SZPB V. Longauer a tajomník ÚR SZPB Z. Marton. Čoskoro bude doručená každej oblastnej organizácii.

Výstavy zverstiev OSU v Kurskej oblasti RF bude vidieť celý svet

Výstavy fotografií, dôkazy o zverstvách ukrajinskej armády voči obyvateľom pohraničnej oblasti Kursk, budú umiestnené v Ruských domoch v rôznych krajinách, povedal novinárom úradujúci guvernér Kurskej oblasti Aleksandr Činštejn po stretnutí s predstaviteľom Rossotrudničestva Jevgenijom Primakovom.

„...aby sa ľudia dozvedeli pravdu o tom, čo sa deje na našej pôde, je to veľmi dôležitá misia – prinášať pravdu a otvárať oči tým ľuďom, ktorí dnes tieto informácie jednoducho nemajú. No a keď na vlastné oči uvidia, čo robia nacisti, tak pochopia...“

Činštejn dodal, že informoval Primakova nielen o zverstvách na ľuďoch, ale aj o tom, ako ukrajinskí banderovci ničia historické a kultúrne pamiatky (Práve 18. 2. 2025 RIA Novosti napísala, že bola objavená skrýša s cirkevnými cennosťami, ukradnutými v DLR.)

Šéf Rossotrudničestva zase povedal, že svet by sa mal dozvedieť o zločinoch ukrajinských ozbrojených síl. „Naozaj chceme hovoriť o tom, čo sa deje tu v Kursku... Máme veľa, veľa, veľa miliónov krajanov žijúcich v zahraničí, ktorí sledujú správy z Kurska, z Belgorodu, z Chersonskej oblasti, zo Záporožia, z DĽR a LĽR, ktorým

je všetko, čo sa tu deje, srdcu blízke...“, povedal. Ľudia v rôznych krajinách podľa neho sledujú situáciu v regióne Kursk a poskytujú regiónu rôznu pomoc.

Plánuje sa, že na výstavách v Ruských domoch nebudú len fotografie, ale návštevníci sa tam stretnú aj s očitými svedkami týchto zverstiev. „Nech oni rozprávajú o tom, čo videli na vlastné oči, čo zažili v tamojších dedinách, mestách, kde fašisti hádžu granáty do pivníc, v ktorých sa schovávajú ľudia,“ povedal Primakov.

Oficiálna zástupkyňa ruského vyšetrovacieho výboru Svetlana Petrenko už informovala, že vyšetrovatelia identifikovali päť prí-

slušníkov OSU, ktorí sa podieľali na vraždách a znásilneniach obyvateľov kurskej dediny Ruskoje Porečnoje v regióne Kursk.

Vyšetrovanie zistilo, že od 28. septembra do 24. novembra 2024 osoby, ako Fabrisenko, „Motyl“, „Provodnik“, „Umelec“, na príkaz veliteľa s volacím znakom „Kum“ zabili v dedine Ruskoje Porečnoje 11 mužov a tri ženy. Okrem toho znásilnili ďalších osem žien, ktoré potom tiež zabili. Naostatok komplici premiestnili telá 22 občanov, ktorých zabili, do pivníc súkromných domov.

Aj v Bratislave si teda budeme môcť pozrieť takúto výstavu. Kedy to bude oznámime hneď, ako sa o tom dozvieme. –r–

V Holandsku otvorili múzeum sovietskych vojakov

Múzeum sovietskych vojakov, nachádzajúce sa na území sovietskeho pamätného komplexu Field of Glory pri meste Lesden v Holandsku,

otvorili 8. marca. Dokumenty o ňom podpísal 20. februára 2025 ruský veľvyslanec v Haagu Vladimir Tarabrin v prítomnosti riaditeľa mú-

zea a nadácie Soviet Field of Glory Remco Reidinga.

Tarabrin zdôraznil, že Rusko pripisuje veľký význam „sovietskemu poľu slávy“ – poh-

rebisku v Holandsku, v ktorom ležia telá vojakov Červenej armády.

Riaditeľ múzea Remco Reiding sa vyjadril, že „sme veľmi vdáční, že sme mohli urobiť tento spoločný projekt... Ve-

rím, že to potvrdzuje, že u nás sa nezabúda na úlohu Sovietskeho zväzu počas vojny a naďalej pracujeme na tom, aby sa tu nezabudlo na všetkých vojakov, ktorí sa stali obeťami tejto vojny“.

(Dokončenie zo str. 12)

■ ...svet od Michaila Chazina: „Začína sa historická obdoba tridsaťročnej vojny“

– Samozrejme, úspechy USA z 50. – 60. rokov sú prehnané, pretože to všetko ukradli Nemcom.

Mimochodom, málokto vie, že prvý počítač bol vyrobený v Nemecku v roku 1943, prvý suborbitálny let do vesmíru je tiež zásluha Nemcov. Nikde sa to nepíše, ale Američania na konci druhej svetovej vojny skonfiškovali všetky nemecké patentové úrady – všetko im zobrali.

AM zo 4. 1. 2025 výňatok

■ Suverenitu priniesla Grécku Červená armáda...

Začiatkom roku 1944, ešte pred oslobodením balkánskych krajín Červenou armádou, grécka ľudová oslobodzovacia armáda (ELAS) de facto kontrolovala väčšinu územia krajiny. Operácia na oslobodenie Belehradu v októbri 1944 a priblíženie sovietskych vojsk v septembri 1944 k západnému a strednému úseku predvojnovnej bulharsko-gréckej hranice umožnili komunistickej ELAS v polovici septembra až začiatkom novembra 1944 úplne poraziť nemecké jednotky v rozsiahlej oblasti na severe krajiny medzi Solúnom a Alexandropolisom, t. j. vo východnej časti „gréckej“ (južnej) Macedónska a v susednej strednej Trákií.

30. septembra 1944 dostalo velenie 3. UF prostredníctvom bulharského vojenského oddelenia list od vedenia ELAS so žiadosťou o vstup sovietskych vojsk do Grécka s návrhom na spoločné operácie na severe a severovýchode krajiny. Vzhľadom na spojenecké dohody o Balkáne však Červená armáda do Grécka nevstúpila. Ale už 26. júla 1944 tam na pokyn Stalina a Molotova vyslala skupinu šiestich sovietskych dôstojníkov na čele s podplukovníkom I. V. Popovom, ktorej hlavnou úlohou bolo dosiahnuť jednotu miestnych politických blokov, čo pomohlo urýchliť víťazstvo nad nacistickými okupantmi. Navyše cez južné oblasti Bulharska a Juhoslávie boli jednotky ELAS od jesene 1944 zásobované muníciou, zbraňami a liekmi zo ZSSR.

Londýn plánoval obnoviť probritské monarchické režimy na Balkáne, čo spočiatku vylučovalo pomoc prokomunistickým armádam. Briti nastolili kurz na rozštiepenie partizánskeho hnutia v Grécku a všemožne sa snažili oslabiť vplyv ELAS, čím si v povojnovom Grécku zabezpečili vytvorenie vlády spriateľeného kráľa Georgiho II.

12. októbra 1944 jednotky Wehrmachtu opustili Atény a 4. novembra 1944 opustili Grécko jeho posledné jednotky. Ako uvádza ruský historik Alexander Čarodejev, „podľa údajov ministerstva obrany ZSSR proti sovietskym vojskám bojovali „národné“ jednotky vytvorené Nemcami takmer zo všetkých krajín Európy, okrem Grékov a Srbov. Pravoslávne srdcia Grékov a Srbov dokázali okupantom a ich verbovačom povedať jasné Nie!“

AM z 31. 12. 2024

„Sojuzmultfilm“ obnoví vojnové filmy

K 80. výročiu víťazstva vo Veľkej vlasteneckej vojne v obnovennej kvalite zreštauruje 20 animovaných filmov, ktoré boli vytvorené počas vojny a v povojnových časoch, vrátane Kvietok – Sedemkvietok (Цветик – Семикветик), Mucha Cokotucha (Myxa Цокотуха) a Slon a Moskva (Слон и Москва), uviedla tlačová služba filmového štúdia.

„Na oslavu 80. výročia víťazstva uvedie na široko plátňové premietanie 20 animovaných filmov, ktoré vznikli vo vojnových rokoch a v povojnovom období. Projekt sa realizuje s podporou Prezidentského fondu pre kultúrne iniciatívy,“ agentúra RIA Novosti.

Reštaurovanie obsahuje odstránenie technických chýb, ktoré vznikli prirodzeným starnutím filmových pásov,“ uviedla tlačová služba.

Na počesť výročia Dňa víťazstva budú zreštaurované filmy predvádzané v rámci špeciálnych premietaní a podujatí. Zbierka zreštaurovaných filmov bude pozostávať z niekoľkých blokov – animovaných filmov – „agitiek“, filmov, ktorých výroba sa realizovala počas evakuácie do Samarkandu (Uzbecká SSR), ako aj filmov, vytvorených v povojnových rokoch. Všetky sú venované pamiatke Veľkej vlasteneckej vojny.

Sojuzmultfilm neustále pracuje na zachovaní a obnove kla-

siky ruskej animovanej tvorby. Za ostatné roky bolo do kín pripravených vyše 80 filmov. Sú medzi nimi aj také majstrovské diela ako Luskáčik, Snehová kráľovná, Tajomstvo tretej planéty, Cipollino, Dobrodružstvo Buratina... –r–

Pozvánka na podujatie „Čaj o druhej“

Podpredseda ZO SZPB gen. Viesta Revúca Peter Spevák obdržal pozvánku od ZO SZPB Krupina na premietanie filmu „ODCHÁDZANIE SNP BEZ PROPAGANDY“, ktorý je venovaný spomienkam vojakov, ktorí prešli koncentračným táborom v Stutthofe.

Po filme nasledovala spomienka na Petrika Speváka, ktorý bol príbuzným nášho člena Petra Speváka. Konala sa v Krupine v Klube dôchodcov 21. februára 2025 od 14. 00 hod.. Tu boli zverejnené fotky z miesta jeho úmrtia a jeho hrobu.

Pozvánku sme prijali a akcie sme sa zúčastnili. Po premietaní filmu „Odchádzanie...“ nasledovala, beseda na tému „Spomienky na minulosť a odkaz pre budúce generácie“. Členovia ZO SZPB

Krupina si dali toľko námahy, že vykonali cestu do Nemecka. Sledovali smer pochodu smrti a našli miesto úmrtia ich obyvateľa Petra Speváka.

Srdečne boli pozvaní všetci pamätníci, historici, priatelia histórie a široká verejnosť na príjemné posedenie pri čaji, kde sme si spoločne pripomenuli významné udalosti našej histórie z obdobia 2. svetovej vojny.

Kto vie, koľko nevinných Slovákov je pochovaných na neznámych miestach, kde prebiehali boje 2. sv. vojny alebo v okolí koncentračných táborov? Venujme pozornosť nezvestným z tohto obdobia. Možno ozrejmime niekoho nezvestnosť a jeho príbuzní budú môcť položiť kytičku na jeho hrob.

Ján Kochan

Slová, ktoré pohladia dušu, hudba, ktorá im vdýchne život

Slávnostný krst knihy poézie HVIEZDNY PRACH, debutového diela talentovanej autorky Gabi Henzel. Táto zbierka básní je intímnu sondou do ľudskej duše a odhaluje tajné príbehy mnohých žien.

Aby bol zážitok ešte hlbší, verše dostali aj hudobnú podobu vďaka Petrovi Gallovi, všestranne založenej osobnosti s koreňmi v našom regióne. Spojenie ich talentov vytvára neopakovateľnú atmosféru, ktorú sme mohli zažiť naživo.

Večer 13. februára sa v priestoroch Múzea Prvého slovenského gymnázia niesol v znamení poézie a hudby, ktoré sa spojili do príjemného umeleckého zážitku. Naša členka Gabi Henzel, vlastným menom Gabriela Čellárová, predstavila svoju prvú básnickú zbierku, ktorej uvedenie do života sprevádzala hudba zložená priamo z textov jej básní. Autorom tejto hudby je Peter Gallo, ktorého cit pre melódiu dokonale vystihol atmosféru básní.

Hudobný zážitok umocnil nežný hlas mladšej študentky Súkromnej strednej odbornej školy v Revúcej Martinky Csútorovej, ktorá svojím spevom vniesla do básní novú dimenziu a podčiarkla ich emotívny náboj. Spojenie poézie a hudby vytvorilo harmonický celok, ktorý hlboko zarezoval v srdciach všetkých prítomných.

Múzeum Prvého slovenského gymnázia svojimi historickými priestormi dodalo podujatiu neopakovateľný charakter. Atmosféra tohto výnimočného miesta, kde sa písala história slovenského vzdelávania a kultúry, umocnila silu slova a hudby. Klenby múzea akoby šeptom pripomínali dôležitosť myšlienok a ich pretrvávanie v čase.

Večer plný emócií a inšpirácie ukázal, že poézia má stále svoje miesto v srdciach ľudí a dokáže oslaviť aj prostredníctvom hudby.

Gratulujeme Gabi Henzel k úspešnému krstu a ďakujeme Petrovi Gallovi a Martinke za vytvorenie príjemnej atmosféry večera.

Ján Kochan, foto Ali Geršičová

0 počtoch padlých v 2. sv. vojne

Ponúkame vám dve videá, ktoré sumarizujú počty padlých v 2. sv. vojne v jednotlivých krajinách a počty padlých vojakov podľa štátov.

Nekritizujte nás, ak nájdete nejakú nezrovnalosť so šta-

tistikami, hlavne si porovnajte počty padlých vojakov s počtami všetkých mŕtvych obyvateľov! Rozdiely sú niekedy až neuveriteľné. K tomu si dorátajte počty ranených, zmrazených, o materiálnych škodách nehovoriac. –r–
Počty mŕtvych v 2. svetovej vojne podľa štátov
<https://translate.google.com/?sl=auto&tl=sk&->

[text=Number%20of%20deaths%20in%20the%20WW2%20per%20country&op=translate](https://www.youtube.com/watch?v=qa0DnCijMdY)

Počty padlých vojakov v 2. svetovej vojne podľa štátov

<https://www.youtube.com/watch?v=qa0DnCijMdY>

Ludstvo vymiera. Ktorá krajina môže stratiť 89% populácie?

Bývalý prezident spoločnosti „Kyjevstar“ Pjotr Černišov vyjadril obavy z výrazného poklesu pôrodnosti v mnohých krajinách sveta. Miera úbytku obyvateľstva je podľa neho taká veľká, že ani migranti ju nedokážu kompenzovať.

Demografi tieto obavy potvrdzujú. Na udržanie populácie musí „miera reprodukcie obyvateľstva“ presiahnuť 2,1 dieťaťa na ženu. V súčasnosti je tento ukazovateľ vo väčšine krajín sveta pod kritickou úrovňou.

Odborníci urobili jednoduché výpočty, podľa ktorých sa pri pôrodnosti pod 1,6 populácia

v priebehu troch generácií zníži na polovicu. Ak to klesne pod 1,2, potom sa po storočí počet obyvateľov zníži o 80 %.

V Južnej Kórei je pôrodnosť 0,75; v Číne – 1,10; v Poľsku a Španielsku – 1,12; v Japonsku – 1,16; na Ukrajine – 1,22; v Rusku – 1,42; v USA – 1,60; v priemere v Európskej únii – 1,69 a v Kazachstane – 3,13. Južná Kórea, kde každá tretia žena nemá deti, sa stala symbolom demografickej katastrofy.

Ak budú súčasné trendy pokračovať, počet obyvateľov Spojených štátov by sa, bez zohľadnenia migrácie, mohol v tomto storočí znížiť o 47 %, Francúzska o 46 %, Nemecka o 68 %, Ukrajiny o 76 %, Talianska o 78 %, Japonska o 81 %, Číny o 88 % a Thajska o 89 %.

Podobné negatívne procesy sú pozorované aj v Turecku, vo V. Británii a Mexiku.

Odborníci predpovedajú, že ľudská civilizácia by mohla čeliť „katastrofálnemu kolapsu“ do roku 2200. Do konca tohto storočia by sa tak populácia planéty mohla znížiť o stovky miliónov ľudí.

V týchto podmienkach štáty vstupujú do intenzívnej konkurencie o pracujúce obyvateľstvo, čím vytvárajú atraktívne podmienky na prilákanie mladých ľudí. To následne povedie k významným zmenám geopolitickej situácie a reštrukturalizácii svetového poriadku. –r–

PROTI HITLEROVI, HORTHYMU I KLÉROFAŠIZMU

1938: 28. marec. Adolf Hitler poveruje vodcu Sudetonemeckej strany Konráda Henleina, aby stupňoval požiadavky voči československej vláde a nepripustil dosiahnutie akéhokoľvek kompromisu.

1939: 8. marec. Pražská ministerská rada sa rozhodla k mimoriadnemu kroku. K zosadeniu autonómnej vlády na Slovensku. Nový prezident 2. ČSR Emil Hácha nariadil prevzatie „správnej a súdnej“ moci armádou a četníctvom. Bol to „Homolov puč“.

1939: 9.-10. marec. Slovensko obsadili oddiely čs. armády a četníctvo. Internovaných bolo 253 najradikálnejších zástancov osamostatnenia Slovenska. Autonómna vláda bola zbavená úradu.

1939: 13. marec. Jozef Tiso a Ferdinand Đurčanský rokujú v Berlíne s ríšskym ministrom zahraničia Joachimom von Ribbentropom a Adolfom Hitlerom. Hitler oboznamenje Tisa, že mieni obsadiť Česko a ak Slováci nechcú byť obsadení tiež, majú okamžite vyhlásiť samostatnosť, ktorú im bude Nemecko garantovať.

Tiso z Berlína požiadal vtedajšieho prezidenta ČSR E. Hácha, aby na 14. marca zvolal poslancov Snemu Slovenskej krajiny na mimoriadne zasadnutie.

1939: 14. marec. Snem slovenskej krajiny snem prijal zákon o Slovenskom štáte. Od 14. marca do 26. októbra 1939 bol predsedom jeho vlády Jozef Tiso. Nový štát medzinárodne uznalo 27 štátov, vrátane ZSSR.

1939: 14. marec. Memorandum bývalých čs. legionárov (gen. R. Viest, pplk. A. Malár, škpt. J.M. Kristin, J. Országh, A. Granatier, spisovatelia J. Jesenský, J.G. Tajovský), v ktorom vyzývali poslancov snemu, aby nevyhlásili samostatnosť Slovenska.

1939: 15. marec. Osobným výnosom Hitlera vzniká Protektorát Čechy a Morava.

1939: 15. marec. V slovenskej časti Podkarpatskej Rusi bola vyhlásená nezávislá republika Karpatská Ukrajina (rozhlasom to oznámil Augustín Vološin), no ešte v ten deň na ňu zaútočili Maďari, v priebehu troch dní zlomili odpor a do 18. 3. ju obsadili. Stalo sa to napriek tomu, že tam nežili žiadni Maďari a Viedenská arbitráž to zakazovala.

1939: 15. marec. Vstup jednotiek Wehrmachtu na západné Slovensko a obsadenie pohraničného územia, tzv. „ochranného pásma“.

1939: 16. marec. Nemecká ríša telegramom kancelára Adolfa Hitlera predsedovi slovenskej vlády Jozefovi Tisovi uznala de facto et de iure samostatný Slovenský štát a vzala ho pod svoju ochranu.

1939: 18. marec. Predseda slovenskej vlády J. Tiso bol pozvaný do Viedne, kde mu nemecký kancelár Adolf Hitler predložil požiadavky, ktorých splnením podmienil uznanie Slovenska.

Výsledkom bolo podpísanie „Zmluvy o ochrannom pomere medzi Nemeckou ríšou a Slovenským štátom“. (Jozef Tiso ju podpísal 18. 3. už vo Viedni, no Joachim von Ribbentrop až 23. 3. v Berlíne.)

1939: 23. marec. Maďarské vojská bez vyhlásenia vojny prekračujú slovenské hranice od Užhorodu (tzv. Malá vojna 23.– 1. marca/4. apríla 1939).

1939: 25. marec. Maďarské lietadlá bombardovali letisko a civilné ciele v Spišskej Novej Vsi. Pri nálete zahynulo 13 vojakov a civilistov, na zemi bolo poškodených 7 lietadiel.

1941: 8. marec. Župan Šarišsko-zemplínskej župy A. Dudáš nariadil Židom nosiť okolo ľavého ramena žltú pásku.

1942: marec. Nemci požiadali o 20 000 mladých, práceschopných Židov zo Slovenska, ktorí mali byť pozbavení slovenského občianstva. Vláda SR s tým súhlasila a Nemecko si k tomu vypýtalo ešte aj 500 mariek „na zaškolenie“ každej osoby.

1942: marec. Na východnom Slovensku v obci Vinné sa P. Boroš pokúsil o vytvorenie prvej partizánskej skupiny, ktorá sa po zásahu žandárskej hliadky 7. 4. 1942 rozpadla.

1942: 9. marec. Na Slovensku vstúpila do platnosti vyhláška, podľa ktorej museli Židia nosiť viditeľné označenie – žltú hviezdu.

1942: 25. marec. Z Popradu cez Žilinu odchádza do okupovaného Poľska (Osvienčim) prvý transport s tisícim židovských dievčat a mladých žien.

1942: 28. marec. Náletom britského vojenského letectva na Lubbeck sa uskutočnilo prvé plošné bombardovanie nemeckých miest. Súčasťou toho boli Slováci i Česi z 311. čs. bombardovacej perute RAF.

1943: 2. marec. 1. čs. poľný prápor v ZSSR je zasadený do obrany pri Charkove. Boj o Sokolovo 3.–15. marca 1943.

1945: 14. marec. Spojenci bombardujú Nové Zámky. Počas leteckých útokov zahynulo okolo 4 000 obyvateľov.

1945: 18. marec. V noci na 18. marca nemeckí vojaci vypálili (42 domov) a vyrabovali Kalište. Zabili pri tom 13 ľudí. Kalište je jediná vypálená obec, ktorá po vojne nebola obnovená.

1945: 20. marec. Maršal R. J. Malinovskij vydal vojskám posledné smernice na útočnú bratislavsko-brnenskú operáciu. Pred 2. UF mal nepriateľ v obrane 18 divízií, čo bolo okolo 250 000 vojakov, 2 150 diel a minometov, 120 tankov a samohybných diel a 150 lietadiel. Operácia sa začala 25. marca 1945.

ZRNKÁ HUMORU

Sekretárka šéfovi

– Mám pre teba dvojnásobne príjemnú novinku. Nie som tehotná!

– A v čom je tá dvojnásobnosť?

– Aj tvojho námestníka to potešilo.

* * *

Chlapíkovi, ktorý po celý život jazdí do práce len na aute, sa pokazilo auto a musel presadnúť na MHD. Večer prišiel domov celý uveličený a hovorí, že ešte nikdy nevidel pohroma-de toľko šťastných ľudí.

– Čo? V električke, pýta sa manželka a pokračuje. – Ved' tam stojí hlava na hlave, je tam

smrad a niekedy aj zima alebo v lete horúco!

– No áno, oponuje manžel. –

Ale všetci si môžu dať pivečko, vínečko...!

Manželská nôcka

V noci sa manželka pritúli k mužovi a šepne mu do ucha.

– Vezmi si ma!

– Spi, veď nikam nejdem.

Životná pravda

Každá mať dúfa, že jej dcéra bude vo svojom manželstve šťastnejšia ako je ona. Lenže nikdy nedúfa, že sa jej syn oženi lepšie ako jeho otec.

Komunikácia cez sms

– Anička, veľmi po Tebe túžim, je mi bez Teba veľmi smutno.

Aničkina odpoveď: – Vieš, na tieto prípady máme nohy, príd'!

* * *

Bratislavské cesty bývajú preplnené v troch prípadoch. Ráno, na obed a stále.

Uznanie od ochrancu zákona

– Pán policajt, videli ste, priamo pred vašimi očami mi ukradli auto.

– Videl, videl... fakt profesionálny výkon!

pomôcky: AORIT, YR, KORB, SON, PAL, NIELO	syn, po anglicky	otázka na miesto	hudobné dielo	kolko, po česky	autor výroku: GALILEO GALILEI	povolia	staršia ŠPZ ostravy	lesklý náter	odfal		citoslovce odporu	2. časť tajničky	ušný lekár
náhla zmena					dole					najvyššia karta			
4. časť tajničky					mužské meno					šláger			
nezískaj lovom						popravca					chem. zn. niklu		
	odskočenie	mužské meno				nakoniec, po česky				chem. zn. níklu	rieka v Nigérii		
3. časť tajničky							prilepujú						
pekný kôň													
osobné zámeno			klobúk							medzinárodná zmluva			
			nepríjmal tekutinu							stav bez vojny			
deň, po česky					niekde					kráča			
					EČV Ružomberka					nátlak			
myslená čiara pohybu k istému miestu					druh horniny						ozn. lietadiel Rumunska		
					domáce meno Adolfa						farba na vajička		
malá kopa						zdobenie kovu kovom						skratka doktora	chem. zn. iterbia
						vo výslužbe (skr.)							
znova narodení život					1. časť tajničky								
koval					domáce zviera					kôš, po nemecky			

Správne vylúštenie tajničky z č. 2 znie: **Mnohi vysokoučení nemajú rozum.** Knihu z vydavateľstva Torden posielame: **Darina Samáková, Na záhrade 3, 911 05 Trenčín.**

Vylúštenie tajničky posielajte na adresu: Redakcia Bojovník, Štúrova 8, 815 72 Bratislava, alebo na e-mail: bojovník@szpb.sk.